

AANGETEKEND

Provinciale Staten van de provincie Groningen
t.a.v. de heer mr. drs. F.J. Paas
Postbus 610
9700 AP GRONINGEN

Per aangetekende post en per e-mail: [REDACTED]

Datum 21 augustus 2026
Ons kenmerk NVB\NVB\26000828
Dossier Wintermolen B.V. / Provincie Groningen
Betreft Inspanningsverbintenis van Provincie jegens Wintermolen B.V. en bestuurders

Geachte heer, mevrouw,

1. Inleiding

- 1.1 Wintermolen B.V. (hierna: "**Wintermolen**") en haar bestuurders de heer In [REDACTED] hebben mijn kantoor gevraagd om haar bijstand te verlenen in een langlopende discussie met de Provincie Groningen (hierna: "**Provincie**") over het verkrijgen van een windturbinepositie in Eemshaven-West.
- 1.2 Wintermolen heeft een substantiele bijdrage geleverd aan de provinciale saneringsdoelstellingen. Op haar beurt heeft de Provincie zich – in ruil voor deze saneringen – verbonden zich ervoor in te spannen dat Wintermolen een eigen windturbinepositie binnen Eemshaven-West zou verkrijgen.
- 1.3 Wintermolen stelt zich op het standpunt dat de Provincie haar inspanningsverplichting al geruime tijd niet nakomt. Ondanks de door Wintermolen verrichte saneringsinspanningen, de jarenlange planontwikkeling(en) en verschillende vergunningprocedures heeft Wintermolen tot op heden geen windturbinepositie in Eemshaven-West verkregen.
- 1.4 Kort gezegd, heeft Wintermolen de Provincie geholpen haar beleidsdoelstellingen te realiseren, maar toen de vruchten daarvan konden worden geplukt, bleek voor Wintermolen geen plaats meer aan tafel.
- 1.5 Een aanvraag voor twee windturbines is zelfs buiten behandeling gesteld. Dit besluit is door de Afdeling bestuursrechtspraak vervolgens vernietigd. Deze aanvraag ligt aanstaande september opnieuw ter beoordeling voor.
- 1.6 De Provincie kan de tekortkomingen uit het verleden niet meer herstellen, maar beschikt wel over de mogelijkheid om de gevolgen daarvan te beperken. Tegen die achtergrond mag van de Provincie worden verwacht dat zij de lopende vergunningprocedure en de te nemen beslissingen in september mede beziet in het licht van haar contractuele verplichtingen jegens Wintermolen. De keuzes die de Provincie de komende periode maakt, zijn daarmee van groot belang.

Van Elmpstraat 2
9723 ZL Groningen
dehaanlaw.nl

Postbus 723
9700 AS Groningen
T 050 57 57 400

Alle diensten en werkzaamheden worden verricht uit hoofde van een overeenkomst van opdracht met DeHaan Advocaten en Notarissen B.V. Op de overeenkomst van opdracht zijn de algemene voorwaarden van toepassing, die te raadplegen zijn op dehaanlaw.nl. De aansprakelijkheid is beperkt tot het bedrag waartoe onze aansprakelijkheidsverzekering in het desbetreffende geval recht op uitkering geeft, vermeerderd met het bedrag van het eigen risico.

- 1.7 Na een schets van de feitelijke gang van zaken, komen de inhoud en reikwijdte van de op de Provincie rustende inspanningsverplichting aan de orde en breng ik wederom onder uw aandacht dat en waarom Wintermolen van mening is dat de Provincie haar inspanningsverplichting al geruime tijd niet nakomt. Ik sluit af met datgene wat mijn achterban van de Provincie verlangt, namelijk
- dat de Provincie (zijnde het college van Gedeputeerde Staten) binnen vier weken na heden schriftelijk duidelijk maakt dat en hoe zij de op haar rustende contractuele verplichtingen betreft bij de verdere besluitvorming over de lopende of toekomstige vergunningaanvragen, althans
 - dat, indien de Provincie meent dat een eigen windturbinepositie voor Wintermolen binnen Eemshaven-West niet langer mogelijk zou zijn, de Provincie dat standpunt expliciet inneemt en binnen vier weken na heden bevestigt dat en hoe zij de daaruit voortvloeiende schade zal vergoeden.

2. Feitelijke gang van zaken

- 2.1 Op 29 januari 2014 heeft de Provincie Groningen het beleidskader *"Sanering en opschaling, gebiedsfonds en participatie"* vastgesteld. Het beleid is erop gericht bestaande solitaire windturbines te saneren en de daarmee gemoeide windrechten in te zetten ten behoeve van nieuwe windparken.
- 2.2 Daarbij kiest de Provincie ervoor sanering minnelijk te regelen door eigenaren van solitaire windturbines die bereid zijn mee te werken aan sanering de mogelijkheid te bieden deel te nemen aan nieuwe windparkontwikkelingen. De Provincie neemt daarbij een actieve regierol op zich.
- 2.3 Op grond van dit beleid dienen ontwikkelaars van nieuwe windparken bestaande windrechten te verwerven en saneringscapaciteit in te brengen. De Provincie koppelt de ontwikkeling van nieuwe windparken daarmee rechtstreeks aan de sanering van bestaande solitaire windturbines. Anderzijds biedt het beleid bestaande turbine-eigenaren die bereid zijn mee te werken aan sanering de mogelijkheid te participeren in nieuwe windparkontwikkelingen.
- 2.4 Millenergy v.o.f. (hierna: "Millenergy") is initiatiefnemer van de ontwikkeling van nieuwe windparken in de gebieden Oosterhorn en Geefsweer. Op grond van het provinciale beleid rustte op Millenergy een saneringsverplichting. Millenergy beschikte zelf niet over solitaire windturbines en was daarom afhankelijk van derden die over dergelijke windrechten beschikten.
- 2.5 Wintermolen was rechthebbende op diverse solitaire windturbines verspreid over de provincie Groningen. Op 3 mei 2017 hebben Wintermolen en Millenergy een overeenkomst gesloten waarin Wintermolen zich heeft verbonden de op Millenergy rustende saneringsverplichting te vervullen.
- 2.6 Vervolgens hebben Wintermolen en de Provincie op 13 juli 2017 een overeenkomst gesloten waarin werd vastgelegd op welke wijze Wintermolen deze saneringsverplichting zou invullen. Op grond van die overeenkomst diende een saneringscapaciteit van 4 MW te worden gerealiseerd. Met de door Wintermolen ingebrachte windrechten werd aanvankelijk 3,55 MW ingevuld, zodat aanvullende saneringscapaciteit benodigd bleef.

Bijlage 1: overeenkomst sanering solitaire windturbines van 13 juli 2017

- 2.7 In december 2017 heeft Wintermolen, op voorspraak van de Provincie, daarom contact gelegd met Tempel en Van Leeuwen. Zij beschikten over 600 kW saneringscapaciteit die voortvloeide uit eerdere afspraken met de Provincie. De Provincie heeft met het oog op de overname van deze saneringscapaciteit de termijn voor aanvulling van de saneringscapaciteit door Wintermolen verlengd tot 1 juli 2018.
- 2.8 Op 14 februari 2018 heeft Wintermolen de saneringscapaciteit van [REDACTED] verkregen. Daarmee heeft zij mede gehandeld in het (sanerings)belang en beleid van de Provincie. Wintermolen heeft voor deze capaciteit een hogere vergoeding betaald dan in andere oplossingen nodig zou zijn geweest.

- 2.9 Op 16 februari 2018 hebben de heren [REDACTED] Wintermolen en de Provincie vervolgens een aanvullende overeenkomst sanering solitaire windturbines gesloten (hierna: "Overeenkomst") gesloten. In die Overeenkomst heeft de Provincie verklaard dat Wintermolen volledig heeft voldaan aan de saneringsverplichting uit de overeenkomst van 13 juli 2017, is vastgelegd dat partijen hebben gesproken over de ontwikkeling van een nieuw windpark in Eemshaven-West en is opgenomen dat In 't Hout en Van Os het voornemen hebben om in dat park een eigen windturbine te realiseren en exploiteren.

Bijlage 2: aanvullende overeenkomst sanering solitaire windturbines van 16 februari 2018

- 2.10 Verder is vastgelegd dat [REDACTED] in Eemshaven-West grond in eigendom heeft waarop een windturbine kan staan.

- 2.11 Artikel 2 lid 2 van de Overeenkomst bepaalt luidt als volgt:

"De Provincie zal waar mogelijk haar medewerking verlenen om te bereiken dat [REDACTED] een eigen windturbinepositie verkrijgen in het nieuw te ontwikkelen windpark in het gebied Eemshaven-West, op de zuidlijn van dit windpark, zo dicht mogelijk bij de locatie van de bestaande windturbine op de grond van [REDACTED] en zich daartoe zoveel mogelijk inspannen jegens het bevoegd gezag en jegens andere projectontwikkelaars in het gebied."

- 2.12 Op 5 juni 2018 heeft het Bestuurlijk Overleg Eemshaven-West kaders vastgesteld voor de verdere ontwikkeling van Windpark Eemshaven-West. Naar aanleiding daarvan is in 2020 een concept-addendum opgesteld bij de Overeenkomst. Daarin is opgenomen dat deze kaders het lastig maakten om op de zuidlijn van het windpark een windturbine voor [REDACTED] te realiseren. In het concept-addendum is de verwijzing naar de zuidlijn geschrapt.
- 2.13 Na overleg met de Provincie heeft Wintermolen op 9 april 2020 uiteindelijk een aanvraag voor een omgevingsvergunning ingediend onder nummer 5083061. Deze aanvraag zag op één solitaire windturbine (Westmolen) op perceel H 177 te Uithuizermeeden, eigendom [REDACTED]. Op 10 november 2021 hebben Provinciale Staten op verzoek van een Gedeputeerde geweigerd een verklaring van geen bedenkingen af te geven voor de aanvraag van Wintermolen voor deze windturbine met als argument dat dit een solitaire windmolen zou betreffen. Vervolgens hebben Gedeputeerde Staten deze aanvraag op 8 december 2021 afgewezen. Deze kwestie ligt momenteel nog bij de Raad van State voor.
- 2.14 Op 31 mei 2021 heeft Wintermolen een tweede aanvraag ingediend. Deze aanvraag zag op de oprichting en exploitatie van twee windturbines op de percelen Uithuizermeeden sectie H nummers 32 en 177, gelegen in het gebied Eemshaven-West. Volgens de ruimtelijke onderbouwing waren de turbines beoogd aan de noordwest- en noordoostzijde van die percelen.
- 2.15 Op 20 december 2021 heeft Vattenfall Windpark Eemshaven West B.V. dan wel een aan haar gelieerde entiteit (hierna: "Vattenfall") een plan voorgesteld en een aanvraag ingediend voor de realisering van 16 windturbines in Eemshaven-West.
- 2.16 Op 15 juni 2022 is de aanvraag van Wintermolen voor twee windturbines niet besproken in een Statencommissie, nadat dit onderwerp van de agenda was gehaald. Nadat namens Vattenfall was meegedeeld dat ook voor hetzelfde gebied een aanvraag was ingediend, heeft het presidium besloten de behandeling van de voorliggende verklaring van geen bedenkingen uit te stellen om beide ontwikkelingen gezamenlijk te kunnen beoordelen.
- 2.17 Bij brief van 4 juli 2022 heeft de Provincie aan Wintermolen meegedeeld dat de behandeling van de aanvraag voor twee windturbines was uitgesteld. In dezelfde brief heeft de Provincie opgemerkt dat volgens haar van het opeisen van turbineposities geen sprake kon zijn en dat dit niet overeenkwam met de tussen partijen gemaakte afspraken.

- 2.18 Bij besluit van 30 november 2022 heeft de Provincie de aanvraag van Wintermolen van 31 mei 2021 voor twee windturbines vervolgens buiten behandeling gesteld. Daaraan werd ten grondslag gelegd dat de aanvraag volgens de Provincie deel uitmaakte van de ontwikkeling van Windpark Eemshaven-West en daarom vergezeld had moeten gaan van een milieueffectrapportage. Wintermolen heeft daartegen bezwaar gemaakt.
- 2.19 Vervolgens heeft Vattenfall ten opzichte van haar oorspronkelijke plan van 20 december 2021 op 7 september 2023 een aanvullende aanvraag ingediend voor nogmaals zeven windturbines in Eemshaven-West. In totaal heeft zij daarmee een voorstel ingediend voor 23 windturbines.
- 2.20 Wintermolen heeft vervolgens een alternatief plan voor het windpark in Eemshaven-West voorgesteld, waarbij de turbines op de noordelijke lijn ten opzichte van het Vattenfall-plan 150 meter naar het westen verschoven en er wel twee posities beschikbaar waren voor Wintermolen. Dit plan nam de Provincie niet serieus in behandeling met als argument dat er een windmolen te dicht bij een natuurgebied zou staan.
- 2.21 Ondanks het voor Wintermolen gunstige advies van de commissie rechtsbescherming, heeft de Provincie bij besluit van 19 september 2023 het door Wintermolen tegen het besluit van 30 november 2022 gemaakte bezwaar ongegrond verklaard. Daartegen is Wintermolen in beroep gegaan.
- 2.22 In de tussentijd, op 25 september 2024, is het Provinciaal Inpassingsplan (PIP) voor het Windpark Eemshaven-West vastgesteld en vrijgegeven voor publicatie. De Provincie heeft daarbij het ingediende plan van Vattenfall gekopieerd. Voor dit windpark wordt de gecoördineerde procedure uit de Wet ruimtelijke ordening gevolgd.
- 2.23 Op 8 oktober 2024 hebben Gedeputeerde Staten de Omgevingsvergunning, de Watervergunning en de vergunning op grond van de Wet natuurbescherming verleend.¹ Op grond van artikel 8.3 van de Wet ruimtelijke ordening worden het vastgestelde PIP en de verleende vergunningen voor de mogelijkheid van beroep als één besluit gezien.² De vergunning is verleend aan Vattenfall.
- 2.24 Op 29 oktober 2025 heeft de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State uitspraak gedaan op het beroep van Wintermolen tegen het besluit van 19 september 2023. De Afdeling heeft geoordeeld dat de aanvraag van Wintermolen voor twee windturbines niet als onderdeel van Windpark Eemshaven-West kon worden aangemerkt en dat de Provincie de aanvraag daarom niet buiten behandeling had mogen stellen vanwege het ontbreken van een milieueffectrapportage. De Afdeling heeft het beroep gegrond verklaard en het besluit van 19 september 2023 vernietigd.
- 2.25 Naar aanleiding van deze uitspraak heeft de Provincie (het college van Gedeputeerde Staten) op 25 november 2025 aan Provinciale Staten meegedeeld dat de aanvraag van Wintermolen voor twee windturbines alsnog inhoudelijk zal worden beoordeeld. Daarbij heeft de Provincie aangegeven dat de aanvraag opnieuw zal worden getoetst aan het op dat moment geldende ruimtelijke kader, waaronder het inmiddels vastgestelde Provinciaal Inpassingsplan Eemshaven-West.
- 2.26 Tegen de vergunningsaanvraag van Vattenfall en het PIP loopt op dit moment nog een beroepsprocedure bij de Raad van State.

¹ Provinciaal blad Provincie Groningen 2024, 15480 ([online](#) te raadplegen).

² Als onderdeel van de procedure is een milieueffectrapport opgesteld. Dit rapport wordt samen met het PIP en de vergunningen ter inzage gelegd.

3. Juridische overwegingen

Inhoud inspanningsverplichting Provincie

- 3.1 Uit de Overeenkomst volgt dat de Provincie zich heeft verbonden om zich in te spannen. De Provincie heeft zich daarbij niet beperkt tot een algemene bereidverklaring, maar expliciet vastgelegd dat zij waar mogelijk haar medewerking zou verlenen om te bereiken dat In 't Hout en Van Os een eigen windturbinepositie zouden verkrijgen in het nieuw te ontwikkelen windpark Eemshaven-West. De Provincie heeft verklaard dat zij zich daartoe zoveel mogelijk zou inspannen richting het bevoegd gezag (in 2018 was dat het Ministerie van Economische Zaken; later werd de Provincie zelf het bevoegd gezag) en richting andere projectontwikkelaars in het gebied.
- 3.2 De inhoud van deze verplichting moet worden beoordeeld tegen de achtergrond van de omstandigheden waaronder de Overeenkomst tot stand is gekomen. De Provincie heeft beleid ontwikkeld waarbij eigenaren van solitaire windturbines – die bereid waren mee te werken aan sanering – konden participeren in nieuwe windparkontwikkelingen. In dat kader heeft Wintermolen saneringscapaciteit ingebracht ten behoeve van de provinciale saneringsopgave en vervolgens, op voorspraak van de Provincie, aanvullende saneringscapaciteit van [REDACTED] verworven.
- 3.3 In de Overeenkomst is vastgelegd dat Wintermolen daarvoor een hogere vergoeding heeft betaald dan in andere oplossingen nodig zou zijn geweest en dat zij daarbij mede heeft gehandeld in het belang van de Provincie.
- 3.4 Tegen die achtergrond mocht van de Provincie worden verwacht dat zij zich daadwerkelijk, voortvarend en consistent zou inzetten. De inspanningsverplichting bracht daarom niet alleen mee dat de Provincie zich tegenover derden voor Wintermolen diende in te spannen, maar ook dat zij in haar eigen handelen en besluitvorming de positie van Wintermolen zorgvuldig zou meewegen. Dat geldt temeer nu uit het advies van PlasBossinade blijkt dat de Provincie ook zelf rekening hield met een contractuele inspanningsverplichting tegenover Wintermolen.

Bijlage 3: advies van [REDACTED] aan PlasBossinade aan de Provincie

- 3.5 Dat de inspanningsverplichting niet beperkt kan worden uitgelegd als uitsluitend betrekking hebbend op een windturbinepositie op de zuidlijn, blijkt uit de latere gedragingen van partijen. In 2020 is op initiatief van de Provincie een concept-addendum opgesteld waarin de verwijzing naar de zuidlijn expliciet is geschrapt. In plaats daarvan is daarin opgenomen dat de Provincie haar medewerking zal verlenen om te bereiken dat [REDACTED] een eigen windturbinepositie verkrijgen in het nieuw te ontwikkelen windpark Eemshaven-West. Het concept-addendum is uiteindelijk niet ondertekend, maar vormt wel een aanwijzing voor de wijze waarop partijen de afspraken uit 2018 destijds begrepen en invulden.
- 3.6 Tegen die achtergrond moet de inspanningsverplichting worden begrepen als een verplichting van de Provincie om zich daadwerkelijk in te zetten voor het verkrijgen van een eigen windturbinepositie voor Wintermolen binnen Eemshaven-West. Die verplichting ziet niet uitsluitend op een specifiek deel van het plangebied, maar op het verwezenlijken van het resultaat dat partijen met de Overeenkomst voor ogen hadden. Dat past ook bij het door de Provincie vastgestelde beleid.
- 3.7 De inspanningsverplichting heeft zowel een externe als een interne werking. Extern dient de Provincie haar invloed en positie aan te wenden jegens het (voormalig) bevoegd gezag (destijds het Ministerie van Economische Zaken) en andere betrokken partijen om de verkrijging van een windturbinepositie voor Wintermolen mogelijk te maken. Intern brengt diezelfde verplichting mee dat de Provincie in haar eigen handelen en besluitvorming de belangen van Wintermolen dient te betrekken en zich dient te onthouden van een handelwijze die het bereiken van het met de overeenkomst beoogde resultaat zou frustreren of frustreert. De Provincie hoeft geen resultaat te garanderen, maar mag zich evenmin zodanig opstellen dat het verkrijgen van een windturbinepositie voor Wintermolen feitelijk onmogelijk wordt gemaakt.

Reeds geconstateerde schendingen van de inspanningsverplichting

- 3.8 Tegen de hiervoor geschetste achtergrond stelt Wintermolen zich op het standpunt dat de Provincie haar inspanningsverplichting al geruime tijd niet nakomt. Daarbij gaat het vooral om de wijze waarop de Provincie invulling heeft gegeven aan haar eigen rol en verantwoordelijkheden.
- 3.9 De Provincie heeft Wintermolen actief betrokken bij de uitvoering van het provinciale sanerings- en opschalingsbeleid. Op voorspraak van de Provincie heeft Wintermolen bovendien aanvullende saneringscapaciteit van [REDACTED] verworven. Daarbij heeft Wintermolen meer betaald dan in andere oplossingen nodig zou zijn geweest, terwijl in de Overeenkomst expliciet is vastgelegd dat zij daarmee mede handelde in het belang van de Provincie. Vervolgens heeft de Provincie bevestigd dat Wintermolen volledig aan de vereiste saneringscapaciteit (al dan niet van Millenergy v.o.f.) had voldaan. Tegen die achtergrond mocht Wintermolen verwachten dat de Provincie zich daadwerkelijk zou inzetten voor verwezenlijking van de tegenover die prestaties staande afspraak, namelijk het zich inzetten voor verkrijgen van een eigen windturbinepositie in Eemshaven-West.
- 3.10 Van een dergelijke actieve inzet blijkt echter niet. Hoewel partijen meermaals overleg hebben gevoerd over verschillende mogelijkheden binnen Eemshaven-West, heeft dit niet geleid tot de realisatie van een windturbinepositie voor Wintermolen. Uit de beschikbare stukken blijkt niet dat de Provincie zich met voortvarendheid heeft ingezet voor een (alternatieve) invulling van haar inspanningsverplichting.
- 3.11 Daar komt bij dat de Provincie de aanvraag van Wintermolen voor twee windturbines uiteindelijk op oneigenlijke gronden buiten behandeling heeft gesteld. De Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State heeft inmiddels geoordeeld dat de aanvraag ten onrechte buiten behandeling is gesteld en heeft het besluit op bezwaar vernietigd wegens strijd met artikel 3:2 Awb. Daarmee staat vast dat de Provincie de aanvraag niet op zorgvuldige wijze heeft behandeld.
- 3.12 Ook de wijze waarop de Provincie is omgegaan met de ruimtelijke ontwikkeling van Eemshaven-West roept vragen op. Wintermolen maakte vanaf 2018 aanspraak op een positie binnen het gebied en heeft die aanspraak vervolgens geconcretiseerd met vergunningaanvragen voor één en later twee windturbines. Desondanks heeft de Provincie bij de verdere ontwikkeling van Eemshaven-West uiteindelijk uitsluitend aansluiting gezocht bij het initiatief van Vattenfall, dat niet voldeed aan het daarvoor geldende beleidskader. Dat initiatief is opgenomen in het Provinciaal Inpassingsplan en heeft geleid tot vergunningverlening, terwijl het initiatief van Wintermolen (dat wel volledig voldeed aan het beleidskader) buiten die gebiedsontwikkeling is gebleven.
- 3.13 Dat klemmt te meer nu de Provincie zich tegenover Wintermolen juist had verbonden zich in te spannen voor het verkrijgen van een eigen windturbinepositie binnen Eemshaven-West. Als de Provincie van oordeel was dat realisatie op de oorspronkelijke zuidlijn niet langer mogelijk was, lag het voor de hand dat zij zich actief zou inzetten om binnen de verdere ontwikkeling van Eemshaven-West ruimte te creëren voor het initiatief van Wintermolen dan wel om dat initiatief op een gelijkwaardige wijze bij de planvorming te betrekken. Dit is niet gebeurd.
- 3.14 Daar komt bij dat uit het interne advies van PlasBossinade volgt dat onvoldoende ruimtelijk relevante verschillen werden gezien om het initiatief van Wintermolen wezenlijk anders te behandelen dan het initiatief van Vattenfall en dat juist werd geadviseerd medewerking te verlenen aan beide ontwikkelingen. Tegen die achtergrond valt moeilijk in te zien waarom de planvorming uiteindelijk uitsluitend ruimte heeft geboden aan de ontwikkeling van Vattenfall en niet tevens zichtbaar rekening heeft gehouden met de contractuele positie van Wintermolen.
- 3.15 Bij de beoordeling van de handelwijze en de in acht te nemen zorgvuldigheid kan tot slot niet worden voorbijgegaan aan de bijzondere positie van de Provincie. De Provincie was niet enkel contractuele wederpartij van Wintermolen, maar tegelijkertijd regisseur van het windenergiebeleid. Onder die omstandigheden bracht de inspanningsverplichting niet alleen mee dat de Provincie zich extern richting andere betrokken partijen zou inzetten voor Wintermolen, maar ook dat zij intern in haar eigen besluitvorming de positie van Wintermolen zorgvuldig en consistent zou meewegen.

- 3.16 Van de Provincie mag en mocht daarom worden verwacht dat zij haar besluitvorming met de vereiste zorgvuldigheid zou inrichten. Vanuit dat perspectief raken de op de Provincie rustende verplichtingen aan de beginselen van zorgvuldigheid, fair play, onpartijdige besluitvorming en het vertrouwensbeginsel. Die beginselen brengen weliswaar niet mee dat de Provincie een bepaald resultaat diende te garanderen, maar wel dat zij zich loyaal, transparant en consistent diende op te stellen bij de uitvoering van de tussen partijen gemaakte afspraken. Het lag daarom niet op de weg van de Provincie om zich passief op te stellen of om besluiten te nemen die het realiseren van een windturbinepositie voor Wintermolen wellicht onmogelijk maakten zonder dat daarvoor een voldoende zwaarwegende en kenbaar gemaakte rechtvaardiging bestond.
- 3.17 Wintermolen is dan ook van mening dat de Provincie haar inspanningsverplichting niet heeft vervuld op de wijze die, gelet op de inhoud van de Overeenkomst, de voorgeschiedenis tussen partijen, de gerechtvaardigde verwachtingen die zij zelf heeft gewekt en haar bijzondere positie van haar mocht worden verwacht.
- 3.18 Daarbij is van belang dat de Provincie niet alleen contractuele verplichtingen op zich heeft genomen, maar gedurende een reeks van jaren ook verwachtingen heeft gewekt over de wijze waarop zij zich voor Wintermolen zou inzetten. Dat dergelijke verwachtingen betekenis hebben, volgt ook uit het arrest van de Hoge Raad van 28 maart 2025. De Hoge Raad bevestigt daarin dat uitlatingen en gedragingen van een overheid onder omstandigheden bij een burger of onderneming de gerechtvaardigde indruk kunnen wekken van een welbewuste standpuntbepaling van het bestuur over de wijze waarop een bevoegdheid zal worden uitgeoefend.
- 3.19 De positie van Wintermolen gaat echter verder dan een beroep op dergelijke verwachtingen alleen. Tussen Wintermolen en de Provincie bestaat immers een contractuele verhouding. Tegen die achtergrond mocht Wintermolen verwachten dat de Provincie zich niet zou beperken tot een formele of afwachtende opstelling, maar zich daadwerkelijk, zorgvuldig en consistent zou inzetten voor het met de Overeenkomst beoogde resultaat. Dat geldt zowel in haar contacten met derden als in haar eigen besluitvorming over de ruimtelijke ontwikkeling van Eemshaven-West. Juist daarin is de Provincie naar het oordeel van Wintermolen tekortgeschoten. Wintermolen heeft haar onvrede en deze tekortkomingen bovendien al meerdere keren kenbaar gemaakt.

Beperking schade

- 3.20 De Provincie heeft geen, althans onvoldoende uitvoering gegeven aan haar inspanningsverplichting als gevolg waarvan Wintermolen schade lijdt. Deze schade bestaat in ieder geval uit de kosten die Wintermolen heeft gemaakt in verband met de verwerving van aanvullende saneringscapaciteit, de ontwikkeling van haar initiatieven binnen Eemshaven-West en de schade die voortvloeit uit het uitblijven van de met de Overeenkomst beoogde windturbinepositie. De exacte omvang van die schade zal zo nodig nader worden vastgesteld. Ten aanzien van de aansprakelijkheid en de ontstane schade worden alle rechten van mijn achterban nadrukkelijk voorbehouden.
- 3.21 Tegelijkertijd constateert Wintermolen dat de aanvraag voor twee windturbines thans nog in behandeling is. Uit de brief van het college van Gedeputeerde Staten van 25 november 2025 volgt dat deze aanvraag alsnog inhoudelijk moet worden beoordeeld en dat daarover opnieuw besluitvorming dient plaats te vinden. Daarbij is een verklaring van geen bedenkingen van Provinciale Staten vereist. In het Statenvoorstel van 23 juni jl. wordt aan Provinciale Staten voorgesteld om géén verklaring van geen bedenkingen af te geven. Wintermolen wijst de Provincie er hierbij uitdrukkelijk op dat de Provincie bij haar besluitvorming niet alleen acht slaat op het publiekrechtelijke beoordelingskader, maar tevens rekening houdt met de contractuele verplichtingen die zij jegens Wintermolen op zich heeft genomen.
- 3.22 De Provincie beschikt niet alleen over de mogelijkheid, maar heeft ook de plicht om verdere schade te beperken door zich actief in te zetten voor het verkrijgen van een windturbinepositie voor Wintermolen in Eemshaven-West. Van de Provincie mag worden verwacht dat zij de voorliggende aanvraag beoordeelt op een wijze die verenigbaar is met de tussen partijen gemaakte afspraken en de gerechtvaardigde verwachtingen die zij zelf heeft gewekt.

3.23 Indien de Provincie er desondanks niet in slaagt of niet bereid blijkt uitvoering te geven aan de op haar rustende inspanningsverplichting, is mijn achterban voornemens om (rechts)maatregelen te treffen en alle schade die zij dientengevolge lijdt op de Provincie te verhalen.

4. Slot

4.1 Gelet op het voorgaande verlangt Wintermolen dat de Provincie binnen vier weken na heden schriftelijk duidelijk maakt dat en hoe zij de op haar rustende contractuele verplichtingen betreft bij de verdere besluitvorming over de lopende of toekomstige vergunningaanvragen.

4.2 Indien de Provincie meent dat een eigen windturbinepositie voor Wintermolen binnen Eemshaven-West niet langer mogelijk zou zijn, dient zij dat standpunt expliciet in te nemen. In dat geval verlangt Wintermolen dat de Provincie binnen dezelfde termijn aangeeft dat en op welke wijze zij de schade zal vergoeden die mijn achterban daardoor heeft geleden en nog zal lijden.

4.3 Wintermolen, de heer [REDACTED] houden de Provincie onverkort aansprakelijk voor alle schade die zij lijden als gevolg van het handelen of nalaten van de Provincie als hiervoor omschreven. Deze brief dient bovendien ter stuiting van eventuele lopende (verjarings)termijnen van alle aanspraken (waaronder, maar niet uitsluitend eventuele aanspraken tot nakoming en/of tot schadevergoeding) die daaruit voor Wintermolen, de heer In [REDACTED] voortvloeien. Mijn achterban behoudt zich uitdrukkelijk alle rechten en wettelijke voor.

4.4 De heer [REDACTED] licht het voorgaande graag nog mondeling toe voor uw Staten.

Met vriendelijke groet,

[REDACTED]

1

OVEREENKOMST SANERING SOLITAIRE WINDTURBINES

Partijen:

- 1 de besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid WINTERMOLEN B.V., KvK-nummer 67665896, statutair gevestigd te Ochten, kantoorhoudend te 4051 CL Ochten aan de Waalbandijk 12, vertegenwoordigd door haar gezamenlijk bevoegde bestuurders de heer [REDACTED] en de heer [REDACTED] hierna te noemen Wintermolen,
2. de PROVINCIE GRONINGEN, gevestigd te Groningen, Martinikerkhof 12, 9712 JG, ten deze krachtens artikel 176 van de Provinciewet rechtsgeldig vertegenwoordigd door de Commissaris van de Koning, de heer [REDACTED] handelend ter uitvoering van het besluit van GS van 18 juli 2017, hierna te noemen: de Provincie;

in aanmerking nemende dat:

- de Provincie op 29 januari 2014 het beleidskader 'Sanering en opschaling, gebiedsfonds en participatie' heeft vastgesteld onder meer inhoudend dat de Provincie slechts medewerking verleent aan een initiatiefnemer voor de oprichting van nieuwe windparken binnen de door de Provincie aangewezen zoekgebieden indien de initiatiefnemer zich verplicht om te bewerkstelligen dat solitaire, kleinere windturbines elders in de provincie Groningen, hierna ook te noemen: Solitaire Windturbines, definitief worden verwijderd (saneringsverplichting).
- de vennootschap onder firma Millenergy v o f, hierna te noemen Millenergy, bestaande uit de vennoten Eneco Windenergie Delfzijl B.V. en Yard Energy Development B.V., initiatiefnemer is voor de oprichting van nieuwe windparken in de gebieden Oosterhorn en Geefswear in de gemeente Delfzijl, hierna te noemen de Projecten, en derhalve op grond van voormeld beleidskader van de Provincie verplicht is tot sanering van Solitaire Windturbines;
- de saneringsverplichting van Millenergy is vastgelegd in een of meer anterieure overeenkomsten die Millenergy met de Provincie en de gemeente Delfzijl voor de Projecten heeft gesloten,
- Millenergy niet beschikt over Solitaire Windturbines en derhalve voor de voldoening aan haar saneringsverplichting afhankelijk is van anderen die wel rechthebbende zijn op Solitaire Windturbines,
- Wintermolen rechthebbende is op diverse Solitaire Windturbines verspreid over het grondgebied van de Provincie,
- Wintermolen en Millenergy op 3 mei 2017 een schriftelijke overeenkomst zijn aangegaan waarin Wintermolen zich heeft verplicht om de saneringsverplichting van Millenergy voor de

Projecten te vervullen,

- Millenergy omstreeks 2 mei 2017 bij de Provincie een omgevingsvergunning heeft aangevraagd voor de Projecten;
- de Provincie aan Wintermolen heeft meegedeeld dat bij volledige vergunning van de Projecten een saneringscapaciteit van 4 MW (MegaWatt) is vereist;
- Partijen hierbij wensen vast te leggen hoe Wintermolen de saneringsverplichting voor de Projecten zal invullen;

zijn overeengekomen als volgt.

Artikel 1 – Vereiste saneringscapaciteit

1. De Provincie verklaart dat een saneringscapaciteit van 4 MW ten behoeve van de Projecten voldoende is voor een op stellen vermogen van 120 MW met een marge van ruim 10%. Partijen stellen de bandbreedte van deze marge vast op een bovengrens van 140 MW en een ondergrens van 100 MW waarbinnen een saneringscapaciteit van 4 MW vereist is en volstaat.
2. De saneringscapaciteit van 4 MW zal worden verlaagd indien de aanvraag omgevingsvergunning voor de Projecten gedeeltelijk of geheel wordt geweigerd, herroepen of in rechte wordt vernietigd en als gevolg daarvan het totaal aan op te stellen vermogen van de Projecten minder dan 100 MW zal zijn. De verlaging wordt alsdan conform het beleidskader van de Provincie berekend op basis van een verhouding van 1:30 waarbij voor iedere 30 MW op te stellen vermogen een saneringscapaciteit is vereist van 1 MW.

Artikel 2 – Locaties, capaciteit en saneringsjaar Solitaire Windturbines

De volgende Solitaire Windturbines worden door Wintermolen aangewend ter vervulling van de saneringsverplichting van Millenergy voor de Projecten.

1. Windmolen [REDACTED]
Kadastraal perceel [REDACTED]
Vestas V52 op ashoogte 40 meter, sanering: uiterlijk 31-12-2034 ,
850 KW
2. Windmolen [REDACTED]
Kadastraal perceel [REDACTED]
Windmolen Vestas V52 op ashoogte 40 meter, sanering. uiterlijk 31-12-2034 850 KW
3. Windmolen Wintermolen, [REDACTED]

- Kadastraal perceel: [REDACTED]
Vestas V52 op ashoogte 40 meter, sanering uiterlijk 31-12-2034 850 KW
- 4 Windmolen Wintermolen [REDACTED]
Kadastraal perceel Ulrum I 937, [REDACTED]
Lagerwey 18/80 op ashoogte 30 meter, sanering uiterlijk 31-12-2018 80 KW
- 5 Windmolen Wintermolen [REDACTED]
Kadastraal perceel Midwolda L 832, [REDACTED]
Lagerwey 18/80 op ashoogte 30 meter, sanering uiterlijk 31-12-2018 80 KW
- 6 Windmolen Wintermolen [REDACTED]
Kadastraal perceel Termunten H 935, [REDACTED]
Lagerwey 18/80 op ashoogte 30 meter, sanering uiterlijk 31-12-2018 80 KW
- 7 Windmolen Wintermolen [REDACTED]
Kadastraal perceel Nieuwolda H 754, [REDACTED]
Lagerwey 18/80 op ashoogte 30 meter, sanering uiterlijk 31-12-2018 80 KW
- 8 Windmolen Wintermolen [REDACTED]
Kadastraal perceel Noordbroek I 1346, [REDACTED]
Lagerwey 18/80 op ashoogte 30 meter, sanering uiterlijk 31-12-2018 80 KW
- 9 Windmolen Wintermolen [REDACTED]
Kadastraal perceel Scheemda I 1045, [REDACTED]
Lagerwey 18/80 op ashoogte 30 meter, sanering uiterlijk 31-12-2018 80 KW
- 10 Windmolen Wintermolen [REDACTED]
Kadastraal perceel Leens K 935, [REDACTED]
Lagerwey 18/80 op ashoogte 30 meter, sanering reeds verwijderd
Sanering voor 40 KW gebruikt t b v Hovingmolen Restant 40 KW
- 11 Windmolen Wintermolen [REDACTED]
Kadastraal perceel Termunten H 932, [REDACTED]
Lagerwey 18/80 op ashoogte 30 meter, sanering uiterlijk 31-12-2018 80 KW
12. Windmolen Wintermolen 14 Winschoterweg 32. 9665 BV Oude Pekela
Kadastraal perceel Oude Pekela A 5456, grondeigenaar Waterschap Hunze en Aa's
Lagerwey 18/80 op ashoogte 30 meter, sanering uiterlijk 31-12-2018 80 KW

13. Windmolen Wintermolen [REDACTED]
Kadastraal perceel: Marum F 5673, [REDACTED]
Lagerwey 18/80 op ashoogte 30 meter, sanering uiterlijk 31-12-2018 80 KW
14. Windmolen Wintermolen [REDACTED]
Kadastraal perceel: Ten Boer L 543, [REDACTED]
Lagerwey 18/80 op ashoogte 30 meter, sanering reeds verwijderd 80 KW
15. Windmolen Wintermolen [REDACTED]
Kadastraal perceel: Slochteren V 1409, [REDACTED]
Lagerwey 18/80 op ashoogte 30 meter, sanering uiterlijk 31-12-2018 80 KW
16. Windmolen Wintermolen 31, [REDACTED]
Kadastraal perceel: Winsum G 708, [REDACTED]
Lagerwey 18/80 op ashoogte 30 meter, sanering uiterlijk 31-12-2018 80 KW
-
- Totaal 3550 KW

Artikel 3 – Rechten op Solitaire Windturbines en grondeigenaren

1. De in artikel 2 vermelde Solitaire Windturbines, nummers 3 tot en met 16, worden door Wintermolen geëxploiteerd op grond van een door de grondeigenaar ten behoeve van Wintermolen gevestigd recht van opstal
2. De in artikel 2 vermelde Solitaire Windturbine, *nummer 1*, staande aan of nabij de [REDACTED] kadastraal bekend Kloosterburen H 744, is in eigendom van en wordt geëxploiteerd door de heer [REDACTED] wonende aan de [REDACTED]. Voormelde heer [REDACTED] ondertekent deze overeenkomst voor akkoord en aanvaardt daarmee dat zijn voormelde Solitaire Windturbine ter sanering wordt ingezet ten behoeve van de Projecten en uiterlijk in 2034 zal zijn gesaneerd conform het bepaalde in artikel 4.
3. De in artikel 2 vermelde Solitaire Windturbine, *nummer 2*, staande aan of nabij de [REDACTED] kadastraal bekend Kloosterburen H 1006, is in eigendom van en wordt geëxploiteerd door de besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid [REDACTED] (KvK-nummer 02097869), vertegenwoordigd door haar enig bestuurder de heer [REDACTED] wonende aan de [REDACTED]. Voormelde heer [REDACTED] ondertekent deze overeenkomst namens [REDACTED] voor akkoord en aanvaardt daarmee namens [REDACTED] dat voormelde Solitaire Windturbine ter sanering wordt ingezet ten behoeve van de Projecten en uiterlijk in 2034 zal zijn gesaneerd conform het bepaalde in artikel 4.

- 4 De in artikel 2 vermelde Solitaire Windturbine, *nummer 3*, staat aan of nabij de [REDACTED] kadastraal bekend Uithuizen G 313 welk perceel in eigendom is van de besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid [REDACTED] (KvK-nummer 23091598) [REDACTED] heeft op dit perceel een recht van opstal gevestigd ten behoeve van Wintermolen voor de exploitatie van een windturbine [REDACTED] vordt vertegenwoordigd door haar enig bestuurder de heer [REDACTED] die deze overeenkomst namens [REDACTED] ondertekent voor akkoord en daarmee namens [REDACTED] aanvaardt dat voormelde Solitaire Windturbine ter sanering wordt ingezet ten behoeve van de Projecten en uiterlijk in 2034 zal zijn gesaneerd conform het bepaalde in artikel 4
- 5 De in artikel 2 vermelde Solitaire Windturbines, *nummers 4 (Lauwersoog), 10 (Wehe den Hoorn), 13 (Marum) en 16 (Winsum)*, staan op grond in eigendom van het [REDACTED] gevestigd te Groningen Dit waterschap heeft op de betreffende percelen een recht van opstal gevestigd ten behoeve van Wintermolen voor de exploitatie van een windturbine De Provincie verklaart dat medeondertekening van deze overeenkomst door het waterschap Noorderzijlvest als bloot eigenaar achterwege kan blijven omdat ondertekening door het waterschap in verband met het vergaderschema lange tijd op zich kan laten wachten en omdat Wintermolen in haar hoedanigheid van opstalhouder hierbij garandeert dat zij akkoord gaat met wegbestemming en haar opstalrecht intussen niet zal vervreemden en omdat bovendien ook het waterschap akkoord zal zijn met wegbestemmen
- 6 De in artikel 2 vermelde Solitaire Windturbines, *nummers 5 (Midwolda), 6 (Woldendorp), 7 (Nieuwwolda), 8 (Noordbroek), 9 (Scheemda), 11 (Woldendorp), 12 (Oude Pekela) en 15 (Lageland)*, staan op grond in eigendom van het waterschap [REDACTED] gevestigd [REDACTED] Dit waterschap heeft op de betreffende percelen een recht van opstal gevestigd ten behoeve van Wintermolen voor de exploitatie van een windturbine De Provincie verklaart dat medeondertekening van deze overeenkomst door het [REDACTED] als bloot eigenaar achterwege kan blijven omdat ondertekening door het waterschap in verband met het vergaderschema lange tijd op zich kan laten wachten en omdat Wintermolen in haar hoedanigheid van opstalhouder hierbij garandeert dat zij akkoord gaat met wegbestemming en haar opstalrecht intussen niet zal vervreemden en omdat bovendien ook het waterschap akkoord zal zijn met wegbestemmen
- 7 De in artikel 2 vermelde Solitaire Windturbine *nummer 14 (Lellens)* staat op grond in eigendom van d[REDACTED] heeft op het betreffende perceel een recht van opstal gevestigd ten behoeve van Wintermolen voor de exploitatie van een windturbine De Provincie verklaart dat medeondertekening van deze overeenkomst door de [REDACTED] als bloot eigenaar achterwege kan blijven omdat ondertekening door de gemeente in verband met het vergaderschema lange tijd op zich kan laten wachten en omdat Wintermolen in haar hoedanigheid van opstalhouder hierbij garandeert dat zij akkoord gaat met wegbestemming en haar opstalrecht intussen

niet zal vervreemden en omdat bovendien ook de gemeente akkoord zal zijn met wegbestemmen.

Artikel 4 – Sanering Solitaire Windturbines

1. De Provincie staat toe dat de exploitatie van de Solitaire Windturbines als genoemd in artikel 2 onder nummer 1 [REDACTED] nummer 2 [REDACTED] [REDACTED] en nummer 3 [REDACTED] tot en met 2034 kan worden voortgezet ("dubbeldraaien" zoals genoemd in het beleidskader), zodat deze Solitaire Windturbines definitief dienen te zijn verwijderd op uiterlijk 31 december 2034.
2. Wintermolen alsmede de heer [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] verplichten zich elk afzonderlijk jegens de Provincie om hun Solitaire Windturbine(s) als genoemd in artikel 2 uiterlijk per het einde van het aldaar vermelde kalenderjaar daadwerkelijk en definitief zullen hebben verwijderd, zulks op straffe van een aan de Provincie te verbeuren boete van € 100.000,- per niet tijdig verwijderde Solitaire Windturbine. Voorts verklaren zij dat zij hier geen nieuwe windturbine zullen oprichten en dat zij onvoorwaardelijk aanvaarden dat de locatie van de te saneren Solitaire Windturbine wordt wegbestemd zodat de oprichting en exploitatie van een windturbine ter plaatse planologisch niet (meer) zal zijn toegestaan.

Artikel 5 – Aanvulling saneringscapaciteit

1. De in artikel 2 aangeduide Solitaire Windturbines hebben een totale capaciteit van 3,55 MW wat onvoldoende is ter vervulling van de saneringsverplichting van 4 MW. Wintermolen is rechthebbende op meer Solitaire Windturbines dan genoemd in artikel 2 en is in staat en gerechtigd om de ontbrekende saneringscapaciteit aan te vullen tot 4 MW.
2. De Provincie staat Wintermolen toe en geeft haar daartoe gelegenheid tot 31 december 2017 om een of meer aanvullende Solitaire Windturbines in te zetten ter voldoening aan de vereiste saneringscapaciteit voor de Projecten. Deze inzet geschiedt door mededeling van Wintermolen aan de Provincie met opgave van de locatie, grondeigenaar, capaciteit van de Solitaire Windturbine en uiterste datum van sanering van de Solitaire Windturbine, alsmede met overlegging van gegevens waaruit blijkt dat Wintermolen rechthebbende is op deze Solitaire Windturbine en de grondeigenaar naar genoegen van de Provincie ermee instemt dat de Solitaire Windturbine wordt gesaneerd op de wijze als genoemd in artikel 4 lid 2.
3. Voor het geval Wintermolen op de peildatum 31 december 2017 niet of onvoldoende aanvullende Solitaire Windturbine(s) heeft ingezet, wordt Wintermolen aan de Provincie een boete verschuldigd voor dat deel van de voor de Projecten benodigde saneringscapaciteit dat niet door Solitaire Windturbines is ingevuld. De hoogte van de

boete bedraagt, met inachtneming van het hierna in lid 4 bepaalde, maximaal € 778,- per niet ingevulde kW, afgerond op maximaal € 350.000,- voor 450 kW, welk bedrag overeenkomt met het boetebedrag dat de Provincie oplegt aan initiatiefnemers voor de oprichting van nieuwe windparken in Groningen waarop de saneringsverplichting als bedoeld in voormeld beleidskader van de Provincie van toepassing is.

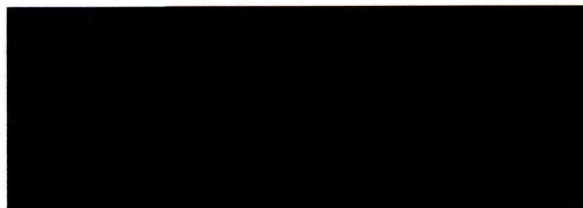
4. Voor zover de voor de Projecten benodigde saneringscapaciteit op de peildatum 31 december 2017 niet door Wintermolen is ingevuld, is de Provincie na deze peildatum gerechtigd om zelf deze capaciteit geheel of gedeeltelijk in te vullen door opkoop van een of meer Solitaire Windturbines van derden ter sanering. Voor elk kW van de saneringscapaciteit voor de Projecten die aldus door de Provincie zelf is ingevuld, zal het door Wintermolen verschuldigde boetebedrag per kW als bedoeld in lid 3, worden beperkt tot maximaal het bedrag per kW waarvoor de Provincie de Solitaire Windturbine(s) heeft opgekocht

Artikel 6 – Garantie Wintermolen en vrijwaring Millenergy

1. Wintermolen garandeert en de Provincie stemt hiermee in dat Wintermolen de saneringsverplichting van Millenergy voor de Projecten, ter zake waarvan de vereiste saneringscapaciteit is vastgelegd in artikel 1, volledig van Millenergy overneemt, geheel voor eigen rekening en risico van Wintermolen. De Provincie verklaart dat als gevolg van deze overneming er voor Millenergy geen enkele verplichting ter zake van sanering van Solitaire Windturbines ten behoeve van de Projecten (meer) geldt.
2. De Provincie zal in de anterieure overeenkomst(en) die zij met Millenergy ter zake van de Projecten heeft gesloten, dan wel in een addendum daarop, ten behoeve van Millenergy verklaren dat voor Millenergy geen enkele verplichting ter zake van sanering van Solitaire Windturbines ten behoeve van de Projecten (meer) geldt.

Aldus overeengekomen en opgemaakt op ...Leiden 13.7.... 2017

Namens Wintermolen B V

Namens provincie Groningen:

Voor akkoord als bedoeld in artikel 3:

AANVULLENDE OVEREENKOMST SANERING SOLITAIRE WINDTURBINES

Partijen:

1. A. de heer [REDACTED] wonende aan de [REDACTED] te [REDACTED]
[REDACTED] [REDACTED] zowel voor zichzelf als in zijn hoedanigheid van bestuurder van de hierna te noemen vennootschap Wintermolen B.V., hierna te noemen [REDACTED]
B. de heer [REDACTED] wonende aan de [REDACTED] te [REDACTED] [REDACTED], zowel voor zichzelf als in zijn hoedanigheid van bestuurder van de hierna te noemen vennootschap Wintermolen B.V., hierna te noemen: [REDACTED]
C. de besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid WINTERMOLEN B.V., KvK-nummer 67665896, statutair gevestigd te Ochten, kantoorhoudend te 4051 CL Ochten aan de Waalbandijk 12, vertegenwoordigd door haar gezamenlijk bevoegde bestuurders In ' [REDACTED] hierna te noemen: Wintermolen;
2. de PROVINCIE GRONINGEN, gevestigd te Groningen, Martinikerkhof 12, 9712 JG, ten deze krachtens artikel 176 van de Provinciewet rechtsgeldig vertegenwoordigd door de Commissaris van de Koning, de heer [REDACTED] handelend ter uitvoering van het besluit van GS van 18 juli 2017, hierna te noemen: de Provincie;

in aanmerking nemende dat:

- de Provincie op 29 januari 2014 het beleidskader 'Sanering en opschaling, gebiedsfonds en participatie' heeft vastgesteld onder meer inhoudend dat de Provincie slechts medewerking verleent aan een initiatiefnemer voor de oprichting van nieuwe windparken binnen de door de Provincie aangewezen zoekgebieden indien de initiatiefnemer zich verplicht om te bewerkstelligen dat solitaire, kleinere windturbines elders in de provincie Groningen, hierna ook te noemen: Solitaire Windturbines, definitief worden verwijderd (saneringsverplichting);
- de Provincie en Wintermolen in het kader van de uitvoering van voormeld beleidskader op 13 juli 2017 een 'overeenkomst sanering solitaire windturbines' hebben ondertekend, hierna te noemen: de Overeenkomst, waarin Wintermolen zich heeft verplicht tot sanering van Solitaire Windturbines met een gezamenlijke capaciteit, hierna ook te noemen: saneringscapaciteit, van 4 MW ten behoeve van de oprichting van nieuwe windparken in de gebieden Oosterhorn en Geefsweer in de gemeente Delfzijl door de vennootschap onder firma Millenergy v.o.f.; een kopie van de Overeenkomst is aan deze aanvullende overeenkomst gehecht als bijlage 1;
- de Overeenkomst voorziet in de sanering van Solitaire Windturbines met een totale capaciteit van 3,55 MW;

- de Provincie in artikel 5 van de Overeenkomst toestaat dat Wintermolen tot 31 december 2017 een of meer aanvullende Solitaire Windturbines inzet ter invulling van de resterende saneringscapaciteit tot 4 MW;
- Wintermolen op voorspraak van de Provincie in december 2017 contact heeft gelegd met de heren [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] aan wie in 2012 door de gemeente Loppersum een vergunning is verleend voor de bouw van een windturbine op het adres Stitswerderweg 42 te Loppersum, welke vergunning vervolgens bij uitspraak van de Rechtbank Noord-Nederland is vernietigd, waarna de Provincie bij brieven van 7 juli 2014 aan de heren [REDACTED] heeft meegedeeld dat, als zij hun hoger beroep tegen de uitspraak van de rechtbank intrekken, de Provincie het alsdan niet-vergunde vermogen van 600 kW meerekent in het kader van de saneringsplicht voor nieuwe windparken; kopieën van beide brieven van 7 juli 2014 aan de heren [REDACTED] zijn aan deze aanvullende overeenkomst gehecht als bijlagen 2 en 3;
- de heren [REDACTED] hun hoger beroep vervolgens hebben ingetrokken en daarmee 600 kW saneringscapaciteit ter beschikking hebben gekregen;
- de Provincie met het oog op de aankoop van deze saneringscapaciteit door Wintermolen heeft verklaard de in de Overeenkomst vermelde termijn voor aanvulling van de saneringscapaciteit te verlengen tot 1 juli 2018;
- Wintermolen bij overeenkomst ondertekend op 14 februari 2018 de saneringscapaciteit van 600 kW geleverd heeft gekregen van de heren [REDACTED] en hiervoor een hogere vergoeding heeft betaald dan in andere oplossingen nodig zou zijn, doch hierbij mede heeft gehandeld in het belang van de Provincie, ter vervulling van de saneringsverplichting als genoemd in de Overeenkomst; een kopie van deze 'overeenkomst levering repowercapaciteit' is aan deze aanvullende overeenkomst gehecht als bijlage 4;
- de Provincie heeft verklaard dat Wintermolen hiermee volledige invulling heeft gegeven aan de vereiste saneringscapaciteit van 4 MW als bedoeld in de Overeenkomst en geen boete is verschuldigd;
- Partijen voorts met elkaar hebben gesproken over een nieuw te ontwikkelen windpark in het gebied Eemshaven-West en over het voornemen van [REDACTED] om in dit windpark een eigen windturbine te realiseren en te exploiteren;
- [REDACTED] daartoe een samenwerking zijn aangegaan in de vorm van een maatschap, die onder de naam Stille Maatschap Ewindwest staat ingeschreven in het handelsregister van de Kamer van Koophandel (KvK-nummer 68423179) met als doel de ontwikkeling en exploitatie van een windturbine op grond van Van Os in het gebied Eemshaven-West;
- [REDACTED] in het gebied Eemshaven-West grond in eigendom heeft waarop reeds een windturbine staat (Vestas V90, 3 MW, rendabel tot 2029) die mede door [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] wordt geëxploiteerd en ten behoeve waarvan een recht van opstal op de grond is gevestigd tot 1 januari 2029 en de Provincie bij besluit van 3 december 2014 een

- omgevingsvergunning heeft verleend voor vervanging van deze windturbine;
- voormelde windturbine op de grond van [REDACTED] voortijdig zal moeten worden verwijderd om een optimale ontwikkeling van het nieuwe windpark in het gebied Eemshaven-West mogelijk te maken;
 - [REDACTED] onder redelijke voorwaarden kunnen instemmen met vroegtijdige verwijdering van de windturbine indien zij de mogelijkheid verkrijgen voor de exploitatie van een eigen windturbine in het gebied Eemshaven-West op de zuidlijn van het nieuw te ontwikkelen windpark, op de plaats van of zo dicht mogelijk bij de bestaande windturbine op de grond van Van Os;
 - In 't Hout en Van Os bereid zijn om met andere ontwikkelaars in het gebied Eemshaven-West constructief samen te werken ter verkrijging van een eigen windturbinepositie als hiervoor bedoeld voor In 't Hout en Van Os;
 - de Provincie bereid is zich in te spannen om te bereiken dat In 't Hout en Van Os een eigen windturbinepositie als hiervoor bedoeld zullen verkrijgen, met dien verstande dat het bevoegd gezag voor het nemen van planologische besluiten en de verlening van vergunningen voor het windpark in het gebied Eemshaven-West niet berust bij de Provincie maar bij het Rijk;
 - Partijen hierbij hun afspraken schriftelijk wensen vast te leggen, ter aanvulling op de Overeenkomst;

zijn overeengekomen als volgt:

Artikel 1 – Saneringsverplichting vervuld

1. De Provincie verklaart dat de saneringscapaciteit die in de Overeenkomst reeds door Wintermolen was ingevuld tot 3,55 MW, door ondertekening van de 'overeenkomst levering repowercapaciteit' met Tempel en Van Leeuwen (bijlage 4) ruimschoots is aangevuld tot boven het niveau van de overeengekomen saneringscapaciteit van 4 MW en dat Wintermolen daarmee geheel heeft voldaan aan haar saneringsverplichting als bedoeld in de Overeenkomst.
2. Wintermolen is geen boete verschuldigd als bedoeld in artikel 5, derde en/of vierde lid, van de Overeenkomst.

Artikel 2 – Windturbinepositie Eemshaven-West

1. In 't Hout en Van Os verklaren zich bereid om met andere ontwikkelaars in het gebied Eemshaven-West constructief samen te werken ter verkrijging van een eigen windturbinepositie voor In 't Hout en Van Os in dit gebied.
 2. De Provincie zal waar mogelijk haar medewerking verlenen om te bereiken dat In 't Hout en Van Os een eigen windturbinepositie verkrijgen in het nieuw te ontwikkelen windpark
-

in het gebied Eemshaven-West, op de zuidlijn van dit windpark, zo dicht mogelijk bij de locatie van de bestaande windturbine op de grond van Van Os, en zich daartoe zoveel mogelijk zal inspannen jegens het bevoegd gezag en jegens de andere projectontwikkelaars in het gebied.

Aldus overeengekomen en ondertekend op

Bijlagen:

1. Overeenkomst sanering solitaire windturbines d.d. 13 juli 2017
2. Brief provincie Groningen aan
3. Brief provincie Groningen aan
4. Overeenkomst tussen Wintermolen en de heren d.d. 14 februari 2018

3

PlasBossinade

advocaten/notarissen

PlasBossinade Advocaten N.V.

Postadres
Postbus 1100
9701 BC Groningen

Bezoek- en factuuradres
Leonard Springerlaan 9-E
9727 KB Groningen

www.plasbossinade.nl
Tel. : + 31 (0)50 521 43 33
KvK : 01144514

Provincie Groningen
t.a.v. mevrouw [REDACTED]
Postbus 610
9700 AP GRONINGEN

B

Groningen, 14 maart 2022

cc: [REDACTED]

Inzake : Provincie Groningen/Wintermolen
Onze ref. : 20210315-769/ le/le/22-01512625
Uw ref. :

mr. M.J.F. Nuljens
Advocaat
Tel. direct : (050) 521 43 64
Fax direct : (050) 521 43 14
E-mail : nuljens@plasbossinade.nl

Geachte mevrouw [REDACTED]

1. Naar aanleiding van ons advies van 3 februari jl. heeft u in uw e-mailbericht van 11 februari jl. in bovengenoemd dossier enkele aanvullende vragen aan ons gesteld, namelijk (samengevat):

1. Hoe kijken wij aan tegen vergunningverlening aan Wintermolen en aan Vattenfall? Is het mogelijk om als provincie medewerking te verlenen aan het plan van Vattenfall en niet aan het plan van Wintermolen?

2. Hoe kijken wij aan tegen en wegen jullie het feit dat (i) de windturbine, die in de overeenkomst met [REDACTED] en Wintermolen wordt genoemd, geen eigendom van (alleen) die partijen is en (ii) dat die windturbine thans niet meer hoeft te worden verwijderd (mede gelet op overweging 29 van het advies van PlasBossinade d.d. 27 mei 2021)?

3. Onder 3 wordt in de e-mail van de provincie van 11 februari jl. ingegaan op het spanningsveld tussen enerzijds het uitgangspunt dat een privaatrechtelijke overeenkomst in zijn algemeenheid niet mag leiden tot een besluit dat in strijd is met een goede ruimtelijke ordening en anderzijds de vraag of de provincie voldoende (sterke) argumenten heeft voor het afwijzen van de tweede vergunningaanvraag van Wintermolen wegens strijd met de goede ruimtelijke ordening. De te beantwoorden vraag is welke conclusie wij trekken na (verdere) weging van deze aspecten.

PlasBossinade

advocaten/notarissen

2. Op deze vragen gaan wij hieronder in. Wij baseren ons daarbij mede op de stukken die uw collega de heer Grootemarsink ons op 17 februari jl. mailde en op wat wij met hem en u tijdens een video-overleg op 18 februari jl. bespraken. Zoals wij tijdens ons video-overleg afspraken, stuurden wij u ons advies eerst in concept. Op dat concept heeft uw collega de heer Grootemarsink op 25 februari jl. per mail gereageerd. Zijn opmerkingen hebben wij verwerkt in ons advies van 28 februari jl. Op 1 maart jl. stelde u nog enkele aanvullende vragen, die wij per mail op 3 maart jl. beantwoord hebben. U verzocht ons die antwoorden te integreren in ons advies van 28 februari jl. Met het onderstaande advies voldoen wij graag aan dat verzoek. Voor een goed begrip wijzen wij erop dat wij vraag 1 bespreken in hoofdstuk I hierna. Vraag 2 bespreken wij in hoofdstuk II. Vraag 3 bespreken wij in hoofdstuk 3.

I. Botsende vergunningaanvragen (inspanningsverplichting weggedacht)

3. Vattenfall wil een windpark met vijftien windturbines realiseren ten westen van de Eemshaven. Zij heeft daartoe op 29 december 2021 een vergunningaanvraag ingediend. De aanvraag ziet op het gebied dat is aangeduid als 'Concentratiegebied grootschalige windenergie' in de zin van de Geconsolideerde Omgevingsverordening februari 2022 (NL.IMRO.9920.POVgeconsolideerd-GV05). Het westelijke deel van dat gebied wordt in de stukken aangeduid als fase 1; de aanvraag van Vattenfall ziet op die fase 1.
4. Wintermolen wil in hetzelfde concentratiegebied, maar meer naar het oosten, in het gebiedje dat als fase 2 bekendstaat, een tweetal windturbines realiseren. Zij heeft daartoe op 31 mei 2021 een vergunningaanvraag ingediend.
5. De vraag die voorligt, is of de provincie medewerking kan verlenen aan het plan van Vattenfall en niet aan het plan van Wintermolen. De achterliggende gedachte hiervan is dat de afstand tussen een door Wintermolen aangevraagde windturbine en de dichtstbijzijnde beoogde windturbine van Vattenfall mogelijk te klein zou zijn.
6. Wij stellen voorop dat wij bij de beantwoording in dit hoofdstuk eerst abstraheren van de eventuele complicaties als gevolg van de intentieovereenkomst met Wintermolen. Stel dat er geen inspanningsverbinten is zou zijn, wat is dan rechtens?
7. Na dat vooropgesteld te hebben, bespreken wij hierna de opties.

Optie 1 – medewerking beide plannen

8. Vooropgesteld zij dat aan een eventuele planologische weigering een voldoende dragende ruimtelijk relevante reden ten grondslag moet liggen. In dit geval liggen de voorziene windturbines van zowel Vattenfall als Wintermolen in een 'Concentratiegebied grootschalige windenergie' in de zin van de Geconsolideerde Omgevingsverordening februari 2022 (NL.IMRO.9920.POVgeconsolideerd-GV05) (hierna: **Omgevingsverordening**). Het is twijfelachtig of kan worden betoogd dat een van de voorziene locaties niet geschikt is om windturbines te plaatsen. Zowel de locatie van Wintermolen als de locatie van Vattenfall liggen immers in een concentratiegebied voor grootschalige windenergie.
9. Wat betreft de afstand tussen een door Wintermolen aangevraagde windturbine en de dichtstbijzijnde beoogde windturbine van Vattenfall geldt het volgende. Uit de jurisprudentie van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (hierna: **Afdeling**) volgt dat er

PlasBossinade

advocaten/notarissen

geen harde afstandsgrenzen gelden tussen verschillende windturbines. In een uitspraak van 22 juli 2020 wordt onder andere het volgende overwogen:

'63.1. [REDACTED] betoogt dat het plan niet strekt ten behoeve van een goede ruimtelijke ordening omdat de windturbines E-6, E-7 en E-8 te dicht op haar windturbines en de door haar gewenste windturbine op het bedrijventerrein Transportzone Meer zijn gesitueerd. [REDACTED] wijst op de vuistregel dat windturbines op een onderlinge afstand van vijf maal de rotordiameter moeten staan. Volgens [REDACTED] hanteren ook provinciale staten bijkens het MER en de Beeldkwaliteitsvisie het uitgangspunt dat windturbines op voldoende onderlinge afstand moeten staan en interferentie met onder andere overige parken in de omgeving moet worden voorkomen. Door onvoldoende onderlinge afstand komen haar windturbines in de luwte te staan van de windturbines E-6, E-7 en E-8. Afvang van wind en zog-effecten zorgen er volgens [REDACTED] voor dat haar energieopbrengst aanzienlijk vermindert. Daarnaast zullen haar windturbines vaker stil moeten worden gezet vanwege het feit dat meerdere windturbines slagschaduw gaan veroorzaken op gevoelige objecten in België. Ook dit zorgt voor een verminderde energieopbrengst, maar daar is bij besluitvorming over het plan geen rekening mee gehouden. Daarbij komt volgens [REDACTED] dat geen goed inzicht kan worden verkregen in de effecten van het plan voor haar windopbrengst omdat zowel in de planregels als in de verleende omgevingsvergunning geen exacte as- en tiphoogte is vastgelegd.
(...)

63.6. De Afdeling stelt vast dat de berekening van de door [REDACTED] te lijden schade verschilt wat betreft de betekenis van het afvangen van wind en de zog-effecten: een opbrengstverlies van 1.139 MW per jaar volgens provinciale staten tegenover een verlies van 1.345 Mw per jaar volgens [REDACTED]. Dit is respectievelijk ongeveer 3,6% en 4,3% van de totale jaaropbrengst. Als gevolg van het maximale verlies wegens stilstand in verband met cumulatie van slagschaduw komt daar volgens provinciale staten iets minder dan 1% per jaar opbrengstverlies bij. Uit de overgelegde berekening van het opbrengstverlies wegens stilstand in verband met cumulatie van slagschaduw blijkt dat daarbij alle negatieve effecten zijn toegerekend aan [REDACTED] zodat het een worstcase-scenario is. Ter zitting hebben provinciale staten meegedeeld dat rekening is gehouden zowel met de in het Vlaams Reglement betreffende de Milieuvergunning opgenomen restrictie van maximaal 30 minuten slagschaduw per dag als die van 8 uur slagschaduw per jaar. In aanmerking genomen dat [REDACTED] gehouden is zijn windturbines stil te zetten zodra het totaal van 8 uur per jaar is bereikt, ziet de Afdeling niet dat voor de schadeberekening van belang is in hoeverre daartoe wordt gekomen met periodes van 30 minuten of periodes van minder dan 30 minuten. De Afdeling is van oordeel dat in dit geval, ook als wordt uitgegaan van de schadeberekening van Storm, niet kan worden gezegd dat sprake is van een zo grote bedrijfsbelemmering dat provinciale staten daarom van het vaststellen van het plan hadden moeten afzien. Overigens kan [REDACTED] een verzoek om planschade doen.

Het betoog faalt¹

¹ ABRvS 22 juli 2020, <https://deeplink.rechtspraak.nl/uitspraak?id=ECLI:NL:RVS:2020:1769>.

PlasBossinade

advocaten/notarissen

10. In een uitspraak van 19 augustus 2018 overwoog de Afdeling onder meer als volgt:

'9. BVT Holding vreest dat zij schade lijdt als gevolg van de realisatie van windpark Weijerswold door een verminderde opbrengst van de door haar op te richten windturbines. Zij voert aan dat de windturbines van het windpark Weijerswold op een afstand van ongeveer 430 m tot de tot haar windpark behorende windturbines zijn voorzien. Deze afstand is volgens BVT Holding te beperkt. Volgens haar is het bij windturbines in zijwindrichting gebruikelijk dat windturbines op een onderlinge afstand van vijf maal de rotordiameter worden gesitueerd. Zij stelt dat ten onrechte geen onderzoek is verricht naar de gevolgen van turbulentie die de vier voorziene turbines van het windpark Weijerswold zullen veroorzaken. Zij brengt naar voren dat de vier turbines een gemiddelde verlaging van de opbrengst van haar windturbines met 1,84% tot gevolg hebben, hetgeen overeenkomt met 1.191 MWh/a. Zij verwijst daarbij naar een samenvatting van 5 september 2017 van een rapport van CUBE Engineering GmbH. BVT Holding brengt ten slotte naar voren dat geen rekening is gehouden met de omstandigheid dat door de windturbines van windpark Weijerswold en de windturbines van het windpark in Duitsland tezamen onaanvaardbare geluidhinder ter plaatse van de woningen in Duitsland zal optreden. BVT Holding vreest dat zij daardoor niet meer aan de in Duitsland geldende regelgeving kan voldoen.

(...)

9.2. BVT Holding heeft haar stelling dat het energieverlies van 1,84% onaanvaardbare gevolgen heeft voor haar bedrijfsvoering niet met concrete gegevens onderbouwd. Hetgeen BVT Holding heeft aangevoerd geeft daarom geen grond voor het oordeel dat de raad zich niet in redelijkheid op het standpunt heeft kunnen stellen dat het windpark Weijerswold niet zodanige gevolgen heeft voor het windpark dat door BVT Holding wordt geëxploiteerd, dat de raad van vaststelling van het plan had moeten afzien.²

11. En in uitspraak van 20 december 2017 overwoog de Afdeling onder meer als volgt:

'Onderlinge afstand tussen de windturbines

31. [appellant sub 3] en [appellant sub 4] wijzen erop dat de windturbines in het bestemmingsplan en inpassingsplan zijn voorzien op een onderlinge afstand van ongeveer driemaal de rotordiameter. Bij de planvaststelling is ten onrechte afgeweken van de geadviseerde minimale afstand tussen de windturbines van vijf- of zesmaal de rotordiameter, aldus [appellant sub 3] en [appellant sub 4]. Zij vrezen dat de voorziene afstand leidt tot onaanvaardbare veiligheidsrisico's. (...)

31.1. Op de verbeelding bij het bestemmingsplan en inpassingsplan voor windpark De Veenwieken is de kortste afstand tussen de windturbines ruim 300 m. De Afdeling stelt voorop dat geen wettelijke voorschriften bestaan over de aan te houden afstand tussen windturbines. In paragraaf 11.3.9 van het MER is vermeld dat om opbrengstverliezen te voorkomen vaak een afstand tussen de windturbines wordt gehanteerd van vijfmaal de rotordiameter. Het hanteren van kortere afstanden vergroot het opbrengstverlies en de turbulentie, maar dat wil niet zeggen dat kortere tussenafstanden niet mogelijk zijn en tot veiligheidsrisico's leiden, aldus het MER. (...)

² ABRvS 19 augustus 2018, <https://deeplink.rechtspraak.nl/uitspraak?id=ECLI:NL:RVS:2018:3067>.

PlasBossinade

advocaten/notarissen

31.3. De Afdeling ziet in het aangevoerde geen aanleiding aan de juistheid van bovenstaande bevindingen te twifelen. Op basis van het vermelde in het MER en het deskundigenbericht is de Afdeling van oordeel dat de raad en provinciale staten zich in redelijkheid op het standpunt hebben kunnen stellen dat de afstand tussen de voorziene windturbines niet zodanig klein is dat dit zal leiden tot onaanvaardbare veiligheidsrisico's. De Afdeling ziet dan ook niet dat voorafgaand aan de planvaststelling aanleiding bestond een onafhankelijk keurings- en certificeringsinstituut te laten beoordelen of in dit geval een aanvaardbare kans op vermoeling en uiteindelijk breuk van de windturbines bestaat. De betogen van [appellant sub 3] en [appellant sub 4] over het bij het deskundigenbericht gevoegde rapport van het adviesbureau Deutsche Windguard laat de Afdeling in deze uitspraak daarom buiten inhoudelijke bespreking.

31.4. De betogen falen.³

12. Als de opbrengstverliezen voor Vattenfall beperkt zijn en er ook geen onaanvaardbare veiligheidsrisico's zijn, rijst de vraag of uw provinciebestuur andere redenen heeft om medewerking aan het plan van Wintermolen te weigeren.
13. In ons advies van 3 februari jl. zijn wij ingegaan op de vraag of het plan van Wintermolen in strijd zou zijn met artikel 2.41.4, onder a, Omgevingsverordening. In artikel 2.41.4 Omgevingsverordening is bepaald:
'Een bestemmingsplan kan voorzien in de oprichting van windturbines met bijbehorende voorzieningen binnen de op kaart 5 aangegeven "concentratiegebieden grootschalige windenergie", op voorwaarde dat:
a. de windturbines deel gaan uitmaken van een park- of lijnopstelling; en
b. ze geen grotere wieklengte hebben dan twee derde van de ashoogte.'
14. In zijn mail van 25 februari jl. verzocht uw collega Grootemarsink de strekking van ons eerdere advies in het onderhavige advies te herhalen. In ons eerdere advies hebben wij redenen gegeven waarom de opstelling van Wintermolen zou kunnen passen binnen artikel 2.41.4, onder a, Omgevingsverordening, maar ook tegenargumenten benoemd. Wij concludeerden onder meer dat uw provinciebestuur (de inspanningsverbintenis even weggedacht) ruimte leek te hebben om te besluiten dat geen sprake is van een park- of lijnopstelling, maar minstens zoveel ruimte leek te hebben om te besluiten dat dit wél het geval was.
15. Inmiddels hebben wij begrepen dat Vattenfall de bovengenoemde vergunning heeft aangevraagd. Dat werd niet genoemd in het (in ons eerdere advies betrokken) concept van de 'Voordracht van gedeputeerde staten aan provinciale staten van Groningen voor het niet afgeven van een ontwerp "verklaring van geen bedenkingen" voor twee windturbines in de Emmapolder' ([REDACTED]). De vergunningaanvraag van Vattenfall en die van Wintermolen hebben wij op 17 februari jl. nader met u besproken. De vraag is of dat onze beoordeling van 3 februari jl. anders maakt. Uw collega Grootemarsink heeft in zijn mail van 25 februari jl. terecht enkele aanvullende opmerkingen gemaakt. Die citeren wij hieronder, waarbij wij telkens ons commentaar geven:

³ ABRvS 20 december 2017, <https://deelink.rechtspraak.nl/uitspraak?id=ECLI:NL:RVS:2017:3504>.

PlasBossinade

advocaten, notarissen

16. Uw collega merkt om te beginnen het volgende op:
'Wat betreft de vraag of de aanvraag voldoet aan artikel 2.41.4 van de POV (of er sprake is van een park- of lijnopstelling) zijn er m.i. 3 opties te onderscheiden en te beoordelen:
1. De 2 turbines vormen op zichzelf een park- of lijnopstelling. -> Erg twijfelachtig, mede gelet op de dermate grote afstand tussen beide turbines.'
17. Dit kan inderdaad twee kanten op worden geredeneerd. Zie ons eerdere advies. Wij voegen daaraan toe dat de beoogde turbines van Wintermolen een ashoogte van maximaal 160 m en rotordiameter van 150 - 162 m hebben. Volgens sommige vuistregels is in verband met opbrengstmaximalisatie een onderlinge afstand tussen windturbines van vijf keer de rotordiameter aan te bevelen. Dat zou in dit geval neerkomen op 810 m. De twee aangevraagde turbines kennen een onderlinge afstand van iets minder dan 1500 m. Dat is inderdaad meer dan uit de genoemde vuistregels volgt, maar toch is pleitbaar dat twee punten op 1500 m een lijnopstelling vormen, zeker in wiskundig opzicht.
18. Uw collega noemt als tweede denkrichting:
'2. De 2 turbines vormen samen met de bestaande turbines van windpark Westereems een park- of lijnopstelling. -> Erg twijfelachtig, gezien de bestaande turbines duidelijk 2 lijnen in het landschap vormen en de turbines van Wintermolen boven deze lijnen voorzien zijn en bovendien een afwijkende verschijningsvorm kennen (tiphoogte 141 meter vs. tiphoogte 225 meter).'
19. In ons eerdere advies merkten wij op dat de twee turbines op zichzelf een park(opstelling) kunnen vormen en dat de turbines niet per se een park(opstelling) hoefden te vormen, omdat volgens de Omgevingsverordening - alternatief - een lijnopstelling ook voldoende is. Wat de vraag betreft of twee turbines kunnen voldoen aan het begrip 'parkopstelling' merken wij nader op dat de Europese Commissie - weliswaar in geheel ander verband, namelijk het verband van milieubeoordelingen onder de SMB-richtlijn - over het begrip 'wind farm' (windturbinepark) het volgende opmerkt:
*'The terms wind farms and wind parks should be read as synonyms. It is a common understanding that wind farms (wind parks) comprise wind turbines (windmills). At least two wind turbines are necessary to form a wind farm.'*⁴
20. Naar analogie zou men dus ook hier kunnen betogen dat met het woord 'parkopstelling' in uw Omgevingsverordening wordt bedoeld op parken van twee of meer windturbines. De Omgevingsverordening zou dan in Concentratiegebieden grootschalige windenergie enkel solitaire windturbines willen uitsluiten.
21. Als derde denkrichting noemt uw collega:
'De 2 turbines vormen samen met de toekomstige turbines van windpark Eemshaven-West een lijnopstelling. -> Van de 3 opties de meest aannemelijke optie. Echter, ook hier valt een en ander op af te dingen, aangezien de turbines in de meest noordelijke lijn van Vattenfall een bepaalde vaste onderlinge afstand kennen (en deze turbines

⁴ Zie Interpretation of definitions of project categories of annex I and II of the EIA Directive, 2015 (ISBN 978-92-79-48090-4), p. 44.

PlasBossinade

advocaten/notarissen

daardoor zodanig als een lijn te herkennen zijn), die niet overeenkomt met de 2 turbines van Wintermolen. Vraag is dus of de turbines van Wintermolen zich daarmee wel naar deze lijnopstelling zullen voegen. N.B. Overigens wordt in de ruimtelijke onderbouwing bij de aanvraag ook helemaal niet betoogd dat de 2 turbines aan zullen sluiten bij de lijnopstelling van Vattenfall. Er wordt alleen voorgesorteerd op de ontwikkeling van een 3e lijn boven de bestaande 2 lijnen van windpark Westereems. Dat is echter problematisch, omdat over fase 2 van windpark Eemshaven-West nog geen enkele zekerheid bestaat.'

22. In ons eerdere advies hadden wij de molens van Vattenfal nog niet in beeld. Inmiddels is er een aanvraag ingediend. De aanvraag van Wintermolen en de aanvraag van Vattenfall kunnen nu niet meer los van elkaar worden gezien, omdat op beide nog moet worden besloten. Het is onzes inziens zeer goed pleitbaar dat de molens van Wintermolen en die van Vattenfall tezamen een parkopstelling zullen vormen. De as- en tiphoogten zijn weliswaar met enige marges aangevraagd, maar overlappen. Tezamen kunnen de turbines dus een parkopstelling vormen. De Omgevingsverordening schrijft niet voor dat alle molens dezelfde tip- en ashoogte dienen te hebben. Dat Wintermolen dat zelf in de aanvraag niet benoemt, is niet relevant. Voor een parkopstelling is ook niet vereist dat de molens in een regelmatig patroon staan opgesteld; het begrip 'parkopstelling' is immers niet gedefinieerd. De bestaande molens van Westereems zijn weliswaar veel kleiner, maar ook daarmee zouden de molens van Vattenfal en Wintermolen een park kunnen vormen, nu immers het begrip parkopstelling niet is gedefinieerd.
23. Dit alles laat echter onverlet dat uw staten beoordelingsruimte hebben bij de vraag of er sprake is van een lijn- of een parkopstelling, zoals wij reeds opmerkten in ons eerdere advies.⁵ Niet gedefinieerde begrippen als park- of lijnopstelling kunnen binnen die beoordelingsruimte echter niet oneindig opgerekt worden. Gelet hierop blijven wij een risico zien als u de aanvraag van Wintermolen weigert op grond van artikel 2.41.4, onder a, Omgevingsverordening.
24. Een ruimtelijk relevante reden om planologische medewerking te weigeren zou nog kunnen zijn dat er sprake moet zijn van een efficiënt ruimtegebruik en dat het realiseren van twee windturbines hieraan niet voldoet. De redenering zou dan bijvoorbeeld kunnen zijn dat de realisering van de twee molens van Wintermolen niet meer tot een efficiënte indeling van het gebied 'fase 2' kan leiden.
25. Wat (de kans van slagen van) deze redenering betreft wordt opgemerkt, dat er geen bestendige en duidelijke jurisprudentielijn over efficiënt ruimtegebruik die meer duidelijkheid schept in onderhavige casus. In de kern gaat het bij vergunningaanvragen als de onderhavige natuurlijk om de goede ruimtelijke ordening. De memorie van toelichting op de Wet op de ruimtelijke ordening omschreef het begrip goede ruimtelijke ordening als volgt: 'De ruimtelijke ordening heeft als doel zo gunstig mogelijke voorwaarden te creëren voor het gebruik en de ontwikkeling van een bepaald gebied.' (Kamerstukken II 2003/04, 28916, nr. 3, p. 19, <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-28916-3.html>). Duidelijk is dat het onder meer gaat om de vraag in welke mate bepaalde bestemmingen elkaar wederzijds verdragen (P.J.J. van Buuren e.a., Hoofdpijnen ruimtelijk bestuursrecht, Deventer: Kluwer 2014, p. 38).

⁵ O.a. onder verwijzing naar ABRvS 28 juli 2021, <https://deepink.rechtspraak.nl/uitspraak?id=ECLI:NL:RVS:2021:1681>.

PlasBossinade

advocaten/notarissen

26. De Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (Afdeling) heeft in het verleden geaccepteerd dat het streven naar zorgvuldig ruimtegebruik een ruimtelijk relevant belang dient (stimulering van zorgvuldig ruimtegebruik is bijvoorbeeld ook de reden geweest voor invoering van de Ladder voor Duurzame Verstedelijking in artikel 3.1.6. lid 2 Bro). In de desbetreffende zaak werd door een appellant betoogd dat een regel waarbij een minimale brutovloeroppervlakte van 1500 m² wordt toegestaan niet ruimtelijk relevant is. Volgens de raad lag aan de planregel wel degelijk een ruimtelijk motief ten grondslag. Met het toestaan van kleine clusters wordt volgens de raad namelijk afbreuk gedaan aan het grootschaligheidsprincipe van het concept dat wordt nagestreefd. De Afdeling ging mee in het betoog van de raad en achtte de planregel ruimtelijk relevant (ABRvS 2 mei 2012, <http://deeplink.rechtspraak.nl/uitspraak?id=ECLI:NL:RVS:2012:BW4538>, r.o. 2.2).
27. In het geval van Wintermolen valt in dit opzicht op te merken dat haar molens ongeveer even groot zijn als die van Vattenfall. Als Wintermolen bij wijze van spreken twee turbines van 15 meter tiphoogte had aangevraagd, had de zaak anders gelegen, maar dat is hier dus niet het geval. Vooruitlopen op toekomstige ontwikkelingen bij vergunningverlening is onder omstandigheden weliswaar mogelijk, maar die moeten dan wel voldoende concreet zijn en in dit geval geldt dat over fase 2 nu nog geen duidelijkheid bestaat. Tussen de twee molens van Wintermolen lijkt op het eerste gezicht de ruimte ook nog redelijk efficiënt ingedeeld te kunnen worden, met molens van vergelijkbare grootte. Het is daarmee al met al twijfelachtig of de in randnummer 24 hierboven bedoelde redenering een voldoende dragend argument kan zijn om de medewerking aan het plan van Wintermolen te weigeren.
28. U heeft ons nog gevraagd in hoeverre bijvoorbeeld op basis van de provinciale Omgevingsvisie en -Verordening onderbouwd kan worden dat er bepaalde ruimtelijke provinciale belangen - denk aan goede ruimtelijke inpassing en zorgvuldig ruimtegebruik - in het geding zijn en in hoeverre dit al dan niet een weigeringsgrond kan vormen voor de aanvraag van Wintermolen.
29. Wat betreft zorgvuldig ruimtegebruik (en ruimtelijke inpassing) zij verwezen naar het gestelde in randnummers 26 en 27 hiervoor. Het zijn allemaal variaties op hetzelfde thema. Specifiek voor wat betreft de omgevingsverordening en de omgevingsvisie: de verordening schept zelf niet meer duidelijkheid in deze kwestie. De omgevingsvisie is niet bindend. In de Omgevingsvisie, par. 13.2.3, valt onder meer te lezen: 'Vanuit zuinig ruimtegebruik wijzen wij alleen de planologische ruimte aan die nodig is voor het behalen van de taakstelling. Binnen deze gebieden streven wij naar een optimaal energetisch vermogen met daarbij nadrukkelijk aandacht voor het minimaliseren van de nadelige effecten op mens en omgeving.'⁶
30. Wat het eerste element betreft: dat lijkt vooral te slaan op de aanwijzing van de concentratiegebieden als zodanig. Als uw provinciebestuur de passage zou willen gebruiken om Wintermolen te weigeren, omdat de provinciale taakstelling al is gehaald, rijst de vraag waarom uw provinciebestuur Vattenfall dan niet ook zou weigeren. Als wij het tijdens ons laatste video-overleg goed begrepen hebben, is namelijk ook zonder de nu aangevraagde molens van Vattenfall al aan de provinciale taakstelling voldaan. Het in de visie genoemde

⁶ https://www.ruimtelijkeplannen.nl/web-roo/transform/NL.IMRO.9920.omgvisiegeconsol-GV04/pt_NL.IMRO.9920.omgvisiegeconsol-GV04.xml#NL.IMRO.PT.s0fa8abdb-18c7-4cad-8e42-cfa4683705d7

PlasBossinade

advocaten/notarissen

streven naar een optimaal energetisch vermogen is in feite weer een variatie op het thema van efficiënt ruimtegebruik; zie dus hierboven.

31. Wij nelen daarom sterk naar het standpunt dat u er verstandig aan doet om zowel medewerking te verlenen aan het plan van Vattenfall als aan het plan van Wintermolen, althans dat wij in de door u aangereikte informatie onvoldoende ruimtelijk relevante verschillen tussen beide aanvragen zien die een verschillende behandeling zouden rechtvaardigen. Wel dient er nog onderzoek te worden gedaan naar eventueel opbrengstverlies en veiligheidsrisico's.
32. Hierbij past overigens wel de kanttekening dat, zoals wij in ons eerdere advies van 3 februari 2022 ook al hebben opgemerkt, wij niet hebben beoordeeld of er wellicht (andere) weigeringsgronden zijn, bijvoorbeeld vanwege natuur.
33. Als u besluit medewerking te verlenen aan beide plannen is het verstandig om zowel met Vattenfall als Wintermolen een planschadeovereenkomst te sluiten. Vattenfall kan immers eventuele planschade claimen als gevolg van de planologische medewerking aan het plan van Wintermolen en vice versa. Financiële risico's voor uw provincie kunt u in de planschadeovereenkomsten met beide partijen afhechten.
34. Terzijde merken wij nog het volgende op. Uw collega schrijft in zijn mail van 25 februari:

'Medewerking verlenen aan de aanvraag van Wintermolen betekent dat GS in een voordracht aan PS zullen moeten verzoeken een "verklaring van geen bedenkingen" af te geven.'

35. Ook als u geen medewerking wenst te verlenen geldt dat. Het bevoegd gezag voor een omgevingsvergunning mag namelijk niet zelf beslissen of het een VVGB wil vragen aan het VVGB-gezag. Wij begrijpen dat uw college in dit geval het bevoegde gezag voor de omgevingsvergunningen is en uw staten bevoegd zijn voor de VVGB (wat we in het kader van dit advies verder niet hebben gecontroleerd). Zelfs als uw college van oordeel zou zijn dat de aanvraag van Wintermolen niet past binnen de Omgevingsverordening, moet er een VVGB aan de staten worden gevraagd (die de staten vervolgens kunnen weigeren of verlenen).⁷ Uw staten moeten overigens ook zelf over het ontwerp van het besluit tot het al dan niet afgeven van een VVGB beslissen.⁸

Optie 2 – enkel medewerking plan Vattenfall

36. Als u enkel medewerking wilt verlenen aan het plan van Vattenfall wijzen wij u graag op het volgende.
37. Er is geen sprake van schaarse rechten omdat het aantal vergunningen voor windturbines niet is begrensd. Het is dus niet nodig om bij de verlening van vergunningen voor windturbines een passende mate van openbaarheid te garanderen met betrekking tot de verdelingsprocedure, het aanvraagtijdstip en de toe te passen criteria.⁹

⁷ Zie ABRS 6 april 2016, <https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:RVS:2016:921>.

⁸ ABRS 9 mei 2018, <https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:RVS:2018:1511>, BR 2018/65 (m.nt. Wertheim).

⁹ Vgl. conclusie advocaat-generaal Widdershoven 6 juni 2018, <https://deeklink.rechtspraak.nl/uitspraak?id=ECLI:NL:RVS:2018:1847>.

PlasBossinade

advocaten/notarissen

38. Dit betekent echter niet dat er geen eisen worden gesteld aan de beoordeling van de verschillende aanvragen. Uit zeer recente rechtspraak van de Afdeling (namelijk van vorige week) volgt dat bij de verdeling van exploitatieruimte voor zonneparken het wel noodzakelijk is dat de toetsing van verschillende aanvragen op gelijke wijze en objectief wordt uitgevoerd.¹⁰ Wij zien niet in waarom deze rechtspraak ook niet van toepassing zou zijn bij de verdeling van exploitatieruimte voor windparken. Het gaat immers om vergelijkbare problematiek.

Terzijde: Hoewel wij de precieze reikwijdte nog niet volledig doorgronden, lijkt ook de Richtlijn (EU) 2018/2001 van het Europees Parlement en de Raad van 11 december 2018 ter bevordering van het gebruik van energie uit hernieuwbare bronnen (herschikking) *PbEU* 2018, L 382/82, transparante vergunningprocedures te eisen; zie bijvoorbeeld artikel 16.¹¹ De Dienstenrichtlijn is niet van toepassing omdat elektriciteit een goed is. Van een dienst of vestiging van dienstverrichters is dus geen sprake en daarom is de Dienstenrichtlijn niet van toepassing.¹²

39. Dit zou betekenen dat u moet kunnen aantonen dat u de aanvragen van Vattenfall en Wintermolen op gelijke wijze en objectief heeft beoordeeld. Als u dit niet kunt, is de kans aanwezig dat het weigeren planologische medewerking te verlenen aan het plan van Wintermolen bij de bestuursrechter geen stand houdt, en dat het enkel verlenen van een omgevingsvergunning aan Vattenfall waarschijnlijk geen stand zal houden.
40. Nu de vergunningaanvragen reeds zijn ingediend, kunt u, mede gelet op de zojuist bedoelde rechtspraak, ook geen criteria meer opstellen voor het toetsen van de aanvragen van Vattenfall en Wintermolen. Als u dat nu toch doet, laadt u al heel snel de verdenking op u dat de criteria zijn toegeschreven naar een bepaald plan. Zoals gezegd neigen wij dus sterk naar optie 1, mits het opbrengstverlies beperkt is en er geen veiligheidsrisico's zijn. Of er eventuele andere weigeringsgronden zijn, bijvoorbeeld op het vlak van de natuurwetgeving, hebben wij nu niet verder beoordeeld.

II. Veranderde omstandigheden sinds aangaan aanvullende overeenkomst

41. In het kader van de hiervoor onder (2) genoemde vraag herhalen wij nog kort de relevante omstandigheden.
42. De contractuele relatie tussen de provincie en Wintermolen bestaat in ieder geval uit (i) de 'overeenkomst sanering solitaire windturbines' van 13 juli 2017 en (ii) de 'aanvullende overeenkomst sanering solitaire windturbines' van 16 februari 2018 (hierna: de Overeenkomst-2018). In 2020 is gesproken over een addendum (eveneens getiteld 'aanvullende overeenkomst sanering solitaire windturbines'), maar dit addendum is nooit door

¹⁰ ABRvS 16 februari 2022, <https://deeplink.rechtspraak.nl/uitspraak?id=ECLI:NL:RVS:2022:437> en <https://deeplink.rechtspraak.nl/uitspraak?id=ECLI:NL:RVS:2022:442>.

¹¹ In artikel 15 worden enkele toestemmings-, certificerings- en vergunningsprocedures genoemd die hier niet relevant lijken. Nogmaals, wij hebben de onderhavige richtlijn nog niet helemaal doorgrond, maar de genoemde rechtspraak van de ABRvS lijkt hier al voldoende richtinggevend.

¹² ABRvS 30 augustus 2017, <https://deeplink.rechtspraak.nl/uitspraak?id=ECLI:NL:RVS:2017:2318>, r.o. 11.1.

PlasBossinade

advocaten/notarissen

GS besproken of ondertekend. Tenzij nog informatie boven tafel komt waaruit de betrokkenheid van GS bij het addendum blijkt of indien schijn van vertegenwoordigingsbevoegdheid door de heer Sieben kan worden aangenomen, is dit addendum niet rechtsgeldig overeengekomen.

43. Dit laat echter onverlet dat het overleg over het addendum een rol kan spelen bij de uitleg van de Overeenkomst-2018. Zoals geschetst in ons advies van 27 mei 2021 gaat het bij de uitleg van een overeenkomst immers om factoren als de tekst van de overeenkomst(en), de bedoeling van partijen en hetgeen zij over en weer redelijkerwijs van elkaar mochten verwachten. Uit het addendum kan worden afgeleid dat de provincie niet zwaar tilde aan de beperking van de inspanningsverplichting tot de zuidelijke lijn. In het conceptaddendum is deze beperking namelijk geschrapt, nota bene op voordracht van de provincie. Daarnaast is uit een interne mailwisseling gebleken dat de provincie zich ook hard heeft gemaakt voor een windturbine aan de noordkant (zie randnummer 30 van ons advies van 27 mei 2021 met verwijzing). In het kader van de vraag of de provincie haar inspanningsverplichting is nagekomen, bestaat dus het risico dat de beperking tot de zuidelijke lijn door een rechter wordt losgelaten.
44. Een ander aspect dat van belang is voor beantwoording van de vraag waartoe de provincie (op grond van haar inspanningsverplichting) precies gehouden was, is het feit dat de inspanningsverplichting tegenover enkele inspanningen en verplichtingen van In 't Hout en Van Os en/of Wintermolen is gezet. Wij stelden eerder al vast dat sprake is een 'compensatieplicht' voor de provincie, omdat In 't Hout en Van Os méér hebben gesaneerd dan waartoe zij gehouden waren (zie randnummers 25-26 van ons advies van 27 mei 2021).
45. Daarnaast is in de considerans van de Overeenkomst-2018 een verband gelegd tussen het verwijderen van de windturbine Vestas V90, geplaatst op grond van [REDACTED] en 'het verkrijgen van de mogelijkheid voor exploitatie van een eigen windturbine in het gebied Eemshaven-West'. Opgenomen is dat [REDACTED] onder redelijke voorwaarden kunnen instemmen met vroegtijdige verwijdering van de windturbine indien zij die mogelijkheid verkrijgen.
46. Ten tijde van het aangaan van de Overeenkomst-2018 is er (dus) vanuit gegaan dat de windturbine Vestas V90 moest worden verwijderd. Dit in verband met de plannen van Innogy en Nuon. De provincie is er daarbij vanuit gegaan dat die windturbine eigendom was van (alleen) Van Os en In 't Hout dan wel hun vennootschap Wintermolen.
47. Inmiddels is gebleken dat dat niet het geval is. [REDACTED] hebben het daarom vermoedelijk niet alleen in de hand (gehad) om tot verwijdering van die turbine over te gaan.¹³
48. Omstreeks mei 2018 is de noodzaak tot vroegtijdige verwijdering van de Vestas V90 bovendien vervallen. Deze windturbine hoeft dan ook niet meer te worden verwijderd.
49. Kernvraag is of de omstandigheden dat (i) [REDACTED] en/of Wintermolen geen exclusieve eigenaren zijn van de Vestas V90 en (ii) die windturbine niet meer verwijderd hoeft

¹³ 'Vermoedelijk', omdat we de precieze zeggenschapsverhoudingen in de stille maatschap niet kennen.

PlasBossinade

advocaten notarissen

te worden met zich meebrengen dat de provincie de op haar rustende Inspanningsverplichting (ook) niet meer hoeft na te leven.

50. De eerste omstandigheid brengt naar ons oordeel niet met zich mee dat de provincie haar Inspanningsverplichting niet meer hoeft na te leven. Het is allereerst gissen of en zo ja, hoe [REDACTED] /of Wintermolen de verwijderingsverplichting zouden hebben nageleefd. Wellicht was het hen gelukt om de medewerking van de andere leden van de maatschap te verkrijgen (mede gelet op het feit dat [REDACTED] is van de grond waarop de turbine staat). Ten tweede is de verwijderingsverplichting thans achterhaald, zodat de eigendomspositie niet meer relevant is.
51. Of de omstandigheid dat de Vestas V90 niet meer hoeft te worden verwijderd met zich meebrengt dat de provincie geen inspanningsverplichting (meer) heeft, is wederom een kwestie van uitleg. Relevant is in ieder geval dat de inspanningsverplichting ook (en zoals wij eerder begrepen: vooral) dient ter compensatie van de verdergaande sanering die [REDACTED] en [REDACTED] hebben gerealiseerd. De inspanningsverplichting staat dus tegenover twee tegenprestaties, waarbij het vervolgens de vraag is of iedere tegenprestatie op zichzelf de nodige inspanningen van de provincie rechtvaardigt of dat het gaat om de twee tegenprestaties tezamen.
52. Een praktische uitleg duidt er op dat de Inspanningsverplichting tegenover de afzonderlijke tegenprestaties staat. 'Een beetje inspannen', wat het geval zou zijn als de tegenprestaties tezamen in ogenschouw genomen zouden moeten worden, waarvan één wegvalt, laat zich immers lastig denken. Daarnaast duidt ook het gewicht dat ten tijde van het sluiten van de overeenkomsten is toegekend aan de saneringscapaciteit er op dat de inspanningsverplichting in stand blijft, ook al veranderen de overige omstandigheden.
53. Al met al is onze inschatting dat de tweede omstandigheid niet zodanig zwaar weegt dat er in het geheel geen inspanningsverplichting meer op de provincie rust.
54. Dat de verwijderingsverplichting is komen te vervallen, is mogelijk wel een omstandigheid waarmee rekening moet worden gehouden indien onverhoopt komt vast te staan dat de provincie haar inspanningsverplichting heeft geschonden, en wel bij het bepalen van de omvang van de schade die Wintermolen daardoor zou hebben geleden. Het is immers verdedigbaar dat Wintermolen een voordeel heeft dat zij niet zou hebben gehad als beide partijen de Overeenkomst-2018 correct zouden hebben nageleefd.
55. Voor de volledigheid merken wij op dat hier tegenin kan worden gebracht dat de verwijderingsverplichting is vervallen, omdat de plannen van Innogy en Nuon niet door zijn gegaan. Er kan dus discussie worden gevoerd over de vraag of het voordeel van Wintermolen in causaal verband staat met de eventuele tekortkoming van de provincie. Dit is de toets die voor voordeelstoerekening ex artikel 6:100 BW moet worden uitgevoerd.
56. Onze conclusie is dan ook dat de provincie nog altijd rekening moet houden met een contractuele inspanningsverplichting. Dit laat onverlet dat de provincie een zeer strikt standpunt kan innemen, inhoudende dat de inspanningsverplichting uitsluitend betrekking

PlasBossinade

advocaten/notarissen

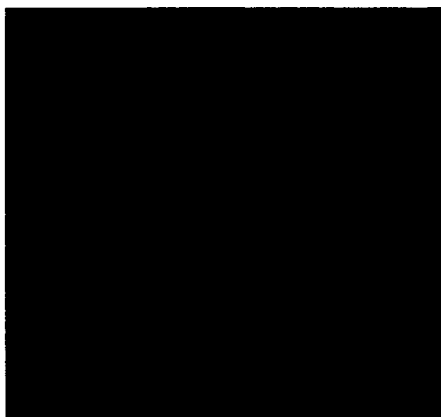
heeft op de zuidelijke lijn en dat de aangevraagde vergunning betrekking heeft op de noordelijke lijn, maar dit is dus niet zonder risico's (vanwege het overleg over het addendum).

III. De weging van de Inspanningsverbintenis bij de besluitvorming

57. Wat dit betreft zij verwezen naar het advies van 3 februari jl., waarin werd aangegeven dat een privaatrechtelijke overeenkomst bij ruimtelijke besluiten als de onderhavige weliswaar niet doorslaggevend is, maar zo'n overeenkomst wel een *omstandigheid* is die in de afweging moet worden betrokken¹⁴. Tegen die achtergrond het volgende.
58. In hoofdstuk 1 gaven wij aan dat wij, mits het opbrengstverlies beperkt is en er geen veiligheidsrisico's zijn, sterk neigen naar het standpunt dat u er verstandig aan doet om zowel medewerking te verlenen aan het plan van Vattenfall als aan het plan van Wintermolen. Wij abstraheerden daarbij van een eventuele Inspanningsverbintenis.
59. In hoofdstuk 2 werd geconcludeerd dat de provincie nog altijd rekening moet houden met een contractuele Inspanningsverplichting. Dat maakt dan uiteraard eens te meer dat u er naar onze mening verstandig aan doet om zowel medewerking te verlenen aan het plan van Vattenfall en aan het plan van Wintermolen. Daarbij plaatsen wij wel nogmaals de kanttekening dat wij in dit advies niet hebben beoordeeld of er wellicht (andere) weigeringsgronden zijn, bijvoorbeeld vanwege natuur.

Tot slot

60. Tot zover ons aanvullende advies. Mocht u hierover nog aanvullende vragen hebben, dan vernemen wij dat natuurlijk graag.

¹⁴ Vergelijk de uitspraak van de Afdeling van 18 januari 2017, ECLI:NL:RVS:2017:106.